Februars 1914. g. — 9. gads. — № 2.

Kristigs Wehstnesis.

Redakzija un ekspedizija: Rigâ, „Golgatas Namâ", Hospitala eelâ 24. Telefons 73-12. (Рига, Лифл. губ. „Госпитальная ул. 24.)
Pasta adrese: Въ конт. „Кристигсъ Вестнеесисъ", почт. ящикъ 1250, Рига. Redaktors-isdewejs W. Fetlers. Kreewu schurnala „Гость" redakzija: С.-Петербургъ, „Домъ Евангелія", 24 линія № 11. W. Fetlera telegrafiskâ adrese Peterburgâ: Петербургъ-Авенезеръ.

Makfâ ar peesuhtischanu par gadu 2 rubli; pa numureem pehrkot — 12 kap.; ahrsemês 1 dolaru 25 zentus. Sludinajumi sihku rakstu rindina makfâ 20 k. — Par katru adreses mainu 20 k.

„Kristigs Westnesis", (The Christian Messenger), a lettish religious monthly. Publisher and Editor: Rev. W. FETLER, Hospital-Str. 24, Riga, Russia.

Palestinas zeineeku dseesmas.

P. Lauberta:

5. Pee Karmela.

Meld.: Deews Kungs ir muhsu stipra pils.

1. Ej ari tu uf Karmeli,
Kur tikdaudf pehdu mihtu!
Waj tas ir Deews, ko deewini,
Tur raft pafazitu.
Deews tur ar uguni
Ir dewis atbildi;
Winsch tautas pihschlôs leez,
„Tas Kungs ir Deews!" tâs kleedf.
Luhk, tahdam Deewam klausi.

2. Uf Karmela, tur mahzees tu
W e e n s stahwet kara laukâ,
Wilkt d r o f c h i Sara sobinu,
Pehz Baala kad saukâ.
W e e n s Elijs stahweja
Pee Deewa altara,
Bet seelu uswaru
Pahr simteem praweeschu.
Tas guwa azumirkli.

Skabargas.

Neweens naw deefgan bagats, lai nizinatu mihlestibu.

*

Kam azis tik preeksch behdam, tee newar redset preekus.

*

Atflehdf sawu sirdi un tu pasaudesi mihlestibu.

*

Apraksit peenahkumu naw tas pats, kas darit winu.

*

Debesis war weenmehr atrast behrna azis.

*

Deews pazel tos zilwekus, kas noleezas pahr schuhpuli.

*

Tukschs krehsls war buht wisstiprakâ gimenes saite.

*

Launai sirdij sahp, redset zitus laimigus

*

Steidsotees garam maseem preekeem war pasaudet leelos.

*

Laime miht tikai tur, kur behdam dota weeta.

*

Pasauli newar pazelt uf augschu zaur galwas nokahrschanu.

*

Preeka seemzeeschi seed usupureschanâs grumbainâs sekâs.

*

Wislabakâ weeta, kur atrast sew swehtibu, ir zita nasta.

*

Ruhpes par to, kas naw, allaschi kawê tâs leetas, kas jau ir.

*

Labi darbi reti kad nes augłus, kamehr wini naw aprakti aismirstibâ.

W. Fetlera:

Bes Bibeles sinaschanas naw uswaras par grehku.

Runa Leepajâ, swehtischanâs sapulzê, 1. augustâ 1912. g.

Brihwi usrakstijis A. Leepinsch.

Kahds keisara suhtnis brauza us Taschkentu. Zelsch gahja zaur tuksnesi. Zik tahlu ween azis raudsijâs, zits nekas nebij redsams, kâ tuksnescha ehrkschki un dadschi. Pehz kahda laika braukschanas peepeschi isbeidsâs dadschu lauks, un tai weetâ wilnojâs plawas, apstrahdati tihrumi un skaisti augļu dahrsi. Keisara suhtnis prasija sawam wedejam: „Kâ lai isskaidro schahdu strauju pahrmainu?" Wedejs teiza: „Paskatatees tur us tàm kalnu wirsotnèm, tur ir muhschigs sneegs. Kalnu nogahsês sneegs kuhst un strautini slazina ehrkschkaino semi. Kur uhdens ilgaku laiku pluhst, tur ehrkschki pamasam issuhd un winu weetâ aug sahle un pukes. Tadehl schejeenes eedsihwotaji rok kanalus, lai uhdeni aiswaditu jo tahļi, lai pehz no ehrkschkeem istihritâ semê waretu art, seht un plaut. Bet tiklihds kahdus gadus semi neslazina, tad pat eestrahdatâs weetâs rodas atkal wezee ehrkschki." — „Waj tad ehrkschkus naw eespehjams zitadâ weidâ isnihzinat, peemehram iszirst?" suhtnis prasija. „Ne", wedejs atbildeja, „nozirsti ehrkschki dsen ļoti daudsi atwases." — Tàpat tas ir tizibas dsihwê. Uhdens ir Deewa wahrds. Kas Bibeli nelasa, ta dsihwe newar buht schkihsta, tahdam zilwekam buhs mas labu tikumu. Juhs tagad nododatees tam Kungam, bet ja juhs sawâ turpmakâ dsihwê katru deenu nelasiseet Bibeli, ja nebaudiseet scho swehto uhdeni, tad pasaules wiltibas un mantas kahribas dadschi nomahks labo sehklu. Tad nebuhs ko brihnitees, ja pasaudeseet spehku un dwehseles meeru. Ja gribeet pastahwet tizibas augstumôs, ja gribeet peeaugt — laseet Bibeli. Kad es sahku Bibeli stuhdet, es tapu schkihstaks; Bibele usrahdija man manus truhkumus. Kur wairak gadus uhdens nebij semi slazinajis, tur tik drihs newareja semi uslabot. Ja tizigajs kahdu laiku mas, waj nemas naw lasijis Bibeli, tad tahds tik drihs newar atgreestees pee pirmâs mihlestibas. Misionars Morisons, 7 gadus strahdadams pee paganeem, wareja peedsihwot tikai weena pagana atgreeschanos. Ja kahdu no jums Deews isredsejis strahdat ewangelijuma darbu „zeetâ semê", kur ewangelijuma uhdeni mas pluhduschi, un ja nepeedsihwojeet tik drihs redsamus panahkumus, tad nenoskumsteet un netopat gurdeni. Juhs tur buhseet tee kanalu razeji un sehjeji, zits nahks plaut. Waj muhsu tagadejâs sapulzês mehs waretu peedsihwot atgreeschanâs, ja te jau eepreeksch nebuhtu daudsi sludinats. Ja es aiseetu weetâ, kur ewangelijums buhtu gluschi swechs, warbuht es ari nostrahdatu pusgadu bes redsameem panahkumeem. Tadehl eseet ari dedsigi us kanalu rakschanu un uhdena isplatischanu.

„Burts nokauj, bet Gars dara dsihwu." Kur Deewa wahrds teek isplatits, tur nahk nokauschana. Kad tu darisi pehz Deewa wahrda, tad tu usjelsees us jaunu dsihwi; bet ja nè, tu paliksi mironis wehl wairak nekà biji eepreeksch. „Met sawu maisi kà uhdenî, ar laiku tu to atdabusi." Zitus Deews ir isredsejis par ewangelisteem, bet zitus par mahzitajeem. Ja naw sehts, kà tad war plaut. Negaidi, lai Deews ar tewi tàpat tihkojas, kà ar kahdu zitu. Esi tikai kanals, zaur ko lai schehlastibas straume pluhst. Kahdâ weidâ Deews zaur tewi strahdà, tà esi apmeerinats. Muhsu Kursemê un ari Widsemê ir daudsi tizis sludinats, tagad sche ir peenahzis plaujams laiks.

Kadehl tizigo darbam tik mas panahkumu? Tadehl, ka tizigee mas pasihst Bibeli. Swarigakas Bibeles pantinas wajadsetu sinat no galwas. Dawids saka, ka tas, kas ta Kunga bauslibu pahrdomà deenàs un naktis, ir kà koks, kas nes augļus ihstenâ laikâ. Esmu to personigi peedsihwojis. Kad manas domas beeschi kawejuschas pee Deewa wahrda, tad esmu peedsihwojis brihnischkas swehtibas ta Kunga darbâ.

Zilweka sirdsprahts ir ļauns no masàm deenàm, tadehl tur japluhdina daudsi Deewa wahrda uhdens, lai ļaunums isnihktu. Tihri jabrihnas, ka zaur Deewa wahrda pehtischanu ar katru gadu tizigajs top skaidraks. Ja ehrkschkus nozehrt ween, tas mas ko lihds. Ar atgreeschanos no grehkeem ween nepeeteek. Mehs waram drihsi krist atpakaļ grehkôs. Deewa wahrda uhdeni mums wajaga leetot; tas isnihzina ar saknem grehku. „Bibeli lasit un sawu dsihwi swehtit Deewam. — Simts prozentes preeksch Kristus", schi ir ta brihnumatslehga, zaur ko war kahrdinaschanas uswaret. Kadehl tew nahk wisas wezas kahribas atpakaļ? Tadehl ka tu apstahjees Bibeli lasit. Pahrdomà Deewa wahrdu deenam un naktim un eegrosi sawu dsihwi pehz ta. Deewa wahrds ir spehzigs. Newis zilweks war buht Bibeles kritikis, bet Bibele ir kritikis par tewi. Ja schowakar juhs sajuhtat sawâ sirdî daschadas kahribas un noschehlojeet tas ta Kunga preekschâ, tad Jesus jums juhsu grehkus peedos, sawu apsolijumu labad; bet schkihsti no grehka, pasargati no turpmakas grehkoschanas juhs wareet tikt tikai zaur Deewa wahrda pastahwigu lasischanu un apzereschanu. Senak man labpraht tika pasobotees, bet tagad es sinu, ka par ikkatru weltigu wahrdu man buhs jaatbild. Tadehl es beeschi esmu kritis us zeļeem ta Kunga preekschâ. Daschi kristigee krahj bankâ 100 pehz 100: „buhs dehlinam"; bet preeksch Deewa walstibas wini ļoti mas dara. Dehlinsch tehwa krahto mantu drihs isputina. Daschi jautà, waj tad tizigajs nedrihkst taisit namus? Deews neaisleedf namus zelt, bet japeesargajas, ka manta nepaleek muhsu galwenais dsihwes mehrkis. Daschi skreen pehz mantas, it kà winus kahds dsihtu. Un tur ir kahds, kas winus dsen. Kad prasa: „Kas sche saimneeks?" tad atbild: „Es". Bet mums pret muhsu

mantu jaisturas tikai kà pahrwaldneekeem; tas Kungs lai ir muhſu mantas ſaimneeks, un kà Winſch mums pawehl, tà lai mantu leetojam. Es warbuht buhtu miljonars, ja es buhtu mantu krahjis. Bet dwehſeles kraht ir labaki.

Daschi ir ehſchanas un dſerſchanas wehrgi. Kad tik waretu ko labaku iſdomat preekſch ehſchanas un dſerſchanas. Lai ehdam, waj dſeram, lai to daram tam Kungam kalpodami un Winam par godu. Daschreiſ mums nepatihk, ka otram labaki weizas un ka winſch top wairak eewehrots, ne kà mehs. Ta ir ſkaudiba un tas ir grehks.

Kadehl no tizigajeem netek dſihwas uhdens ſtraumes? Tadehl, ka wini nedara, kà rakſti teiz. Rakſti teiz, ka wajaga atgreeſtees, nomirt grehkam un uſzeltees jaunam zilwekam. Waj likumi ir tikai tadehl, lai likumus ſinatu? Nè, lai pehz wineem daritu. Daschi tiz Deewam un gribetu Deewa prahtu darit, bet atkal maſ paſihſt Deewa wahrdu. Adwokatam jaſin likumi, ja winſch aiſſtahw kahdu leetu. Ja tu ſtrahdà preekſch ta Kunga, tad tew ſmalki jaſin Deewa likumus. Bet ja ſinam Deewa likumus, waj tad drihkſtam winus tihſchi neiſpildit? Waj lai eelaiſcham muhſu dſihwè leetas, kas neſaſkan ar Bibeli? Adwokati ſtuhdè. Stuhdet noſihme eedſiſtinatees. Ja adwokats tikai pahrlaſitu likumus, winſch nebuhtu likumu pratejs un newaretu ſawu leetu aiſſtahwet. Mums jaſin Bibeli ne tikai ar luhpam, bet lai ta Kunga bauſliba mums ir rakſtita ſirdi. Par noſchehloſchanu jaſaka, ka tagad daudſ tizigo maſ paſihſt Bibeli. Ja es tagad praſitu, kahds galwenais ſaturs Ezekieła grahmatai? Retajs ſinatu uſ to dot pareiſu atbildi; bet daſchs labs no jums Ezekieła grahmatu nepawiſam nebuhs laſijis. Kahda mahziba kriſtigai draudſei ir Jſaba grahmatà? Ari to daudſi neſinàs. Bet praſeet muhamedanim, kas rakſtits koranà, un winſch jums ſmalki atbildès. Muhamedaniſmam bij ſpehks, kamehr wina peekriteji labi ſinaja koranu. Zik daudſ wairak kriſtigajee nebuhs ſpehzigi, kad wini ſinàs Deewa wahrdu. Apnematees preekſch ta Kunga, katru deenu wismaſ weenu pusſtundu laſit Bibeli. Wisderigakais laiks Bibeles laſiſchanai ir no rihta. Juhs peedſihwoſeet brihniſchkas ſwehtibas.

Warbuht, ka mana dſihwe eet uſ beigam. Mana ſirſniga wehleſchanàs buhtu, kaut juhs ſcho aiſrahdijumu eewehrotu preekſch wiſas dſihwes. Kuri no jums kahdu pusgadu tà buhſeet laſijuſchi, tee paſinojeet man, kà tas jums weizees un kahdu eeſpaidu tas atſtahjis. Ja kahdreiſ jums neiſdodas ſawu apnehmumu iſpildit, tad nenogurſtat, bet nahkoſchàs reiſàs dareet to wehl ar leelaku dedſibu. Bibeli laſot no juhſu ſirdim neween iſſudis ehrkſchki — duſmiba, ſkaudiba u. t. t. — bet tur augs labi ſtahdi — ta Gara augli. Zik maſ tizigo ſtarpà mihleſtibas, paſemibas, pazeetibas, ſahtibas u. t. t. Taì weetà patihk tikai „ſobu pret ſobu". Mehdſ ſazit: „Redſ, ka mehs uſwarejam!" Mehs neko newaram, tadehl lai turamees paſemigi. Wiſs labs noteek zaur Deewa ſchehlaſtibu. Mihlejeet tos, kas juhs eenihd.

Man daudſi uſbruhk, un ziti aiſrahda, lai es proteſtejot. Es atbildu: „Paſakeet maneem uſbruzejeem, ka Fetlers winus mihlè." Mums jaſeko tam Jehram. Ja mani nokauj, lai nokauj. Notiks tikai tas, ko Deews peelaidis. Winſch mani kà Danijelu no lauwas rihkles war iſpeſtit. — Daschi ſaka, ka es ſludinot Hohenberga mahzibu. Man ſchodeen tika ſazits, ka Hohenbergs eſot mahzijis, ka Bibeli newajagot laſit. Bet es jums ſaku: Bibele lai ir juhſu weenigà dſihwes noteizeja. Ja mana mahziba kur neſaſkan ar Bibeli, tad peerahdeet to.

Beidſot: Mihlejatees ſawà ſtarpà. Peedodeet weens otram. Zeenijeet ſawus ſludinatajus. Luhdſeet par wineem Deewu. Apmeklejat ſapulzes. Nekopeet partijas. Jums ar ſawu ſpehku nekas naw jaiſwed. Deews gan daris. Winſch greeſis wiſas leetas par labu. Uſtizatees tam Kungam gluſchi. Ja juhs to eewehroſeet tad peedſihwoſeet brihniſchkas ſwehtibas.

Pamoſchanàs un ſwehtiſchanàs.



Pirmo kriſtigo ſeegelis.

Pehz Gotfrida Arnolda:

Kahdi bija pirmee kriſtigaji?

Tulk. Schenija.

(13. Turpinajums).

Aſtotà nodała.

Weenoti ar Deewu.

Ta Kunga galwenais mehrkis pee Sawu behrnu audſinaſchanas ir, lai tee tiktu pilnigi iſahrſteti no dabigàs augſtprahtibas.

Deewbijigais Antonijs ſtahſta, ka winſch eſot reiſ redſejis wiſus ſatana tihklus iſliktus wirs ſemes, un, uſ jautajumu: „Kas gan ir ſpehjigs paeet ſcheem tihkleem garam?" ir dabujis noteiktu atbildi:

„Paſemiba".

Pirmee kriſtigee atſina augſtprahtibu par tizigo galweno eenaidneeku. „Kad zilweks wiſu zitu ir pahrſpehjis, wini teezinaja, tad wehl paleek pahri ſchi ſatana pehdejà kahrdinaſchana

Taiſni tadehl tas Kungs beeschi atrauj dwehſelem pilnigo ſchehlaſtibu un atſpirdſinaſchanas baudijumu, lai winas netop lepnas un pahrak droſchas. Taiſni ſchahdà ſtahwokli dwehſele mahzas turet ſewi par nezeenigu

preekſch wiſa ta, ko ta jau ir no Deewa baudijuſi: Te dwehſele top ihſteni garâ nabaga.

No ahrigas paſemibas israhdiſchanas, par peemehru — balſs pahrgroſiſchanas un tamlihdſigeem pahrſpihlejumeem — pirmee kriſtigee loti beedinaja; jo ſchahdu uſpuhtibas weidu, kas ſlehpas ſem ahrigas paſemibas nokrahſas, wini tureja par wisbihſtamako. „Mahkſloto paſemibu war drihſ paſiht no winas augleem", tâ tee ſazija; ja, par peemehru, kahds teek bahrts un tas to newar paneſt, bet baras preti, tad tahds wehl naw mantojis paſemibas garu, kaut winſch ari ahrigi buhtu kâ paſemigs israhdijees".

Kriſtigee tureja par labaku, ſawas ihpaſchibas apſlehpt, nekâ ar tam leelitees, un — turetees lihdſigi ubagam, kas luhgdamees dahwanas nerahdâs ſkaiſtâs drehbês, bet ſkrandâs un kailumâ, lai eeguhtu jo wairak ſchehlſirdibas.

Auguſtins luhdſ: „Eſi Tu, Kungs, muhſu gods; lai teekam mihleti Tewis dehl; Tawam Wahrdam eekſch mums lai top parahdita bijaſchana. Kas no zilwekeem teek ſlawets, ko Tu ſmahdê, tas netiks no zilwekeem aiſſtahwets, jo Tu winu ſodiſi, un netaps atſwabinats, kad Tu to paſudinaſi."

Un kur ir paſemiba, tur ir

teikſchana un preeks eekſch Deewa,

tadehl ka tee ſin, kas ir wiſa labuma Dewejs.

„Deews teek eekſch Deewbijigeem ſlawets," ſazija pirmee kriſtigee, „bet ne wini paſchi, un ari ne tadehl, it kâ tee paſchi kas buhtu, bet tapehz ka Deews eekſch tizigeem un zaur wineem war darit Sawu prahtu. Zilweka godiba ir Deews; bet zilweks pats ir Deewa gudribas un ſpehka darbibas rihks".

Tahlak tika peeminets: „To Kungu ſlawet draudſê noſihmê, ka teek weſta tahda dſihwe, ka Winſch zaur ikweena dſihwes weidu teek godats. Kas tik ar muti teiz Deewam ſlawu, bet ar ſaweem darbeem nogreeſchas no pateeſibas, tahds negodâ Deewu. Tas ſaimo Deewu, kas ar ſawu dſihwi runâ ſaweem wahrdeem preti. Wiſâs weetâs un leetâs mums ir jameklê Deewa gods un ne muhſu paſchu labums".

„Lai neweens nedomâ," laſam turpmak, „ka tam eekſch Deewa ſlaweſchanas buhtu jaapſtahjas. Lai juhſu Deewa teikſchana top jums it kâ bariba. Jo wairak juhs ſlaweſat to Kungu, jo wairak ari mantoſeet jaunus ſpehkus ſawâm dwehſelem, un jo mihligaks Winſch Pats jums parahdiſees".

Pirmee kriſtigee bija pateizigi Deewam par wiſâm labdariſchanam — tâ garigâm, kâ ari laizigâm; bet wini ſinaja, ka dwehſeku ſchkihſtiſchanas dehl teem kruſts bij daſchbrihd noderigaks kâ ahrigee labumi; jo kriſtigee nemekleja pee ta Kunga iſpreezu un labas deenas, bet gan tik to, kas winus wareja darit ſwehtus. Zeeſchanas pirmee kriſtigee neuſluhkoja kâ ſodu, bet kâ tehwiſchku pahrmahzibu, zaur kuru tas Kungs atſchkir Sawus behrnus no paſauligeem kawekleem un no meeſigâm darboſchanam, lihdſigi labibas graudinam, kurſch zaur kulſchanu teek no wahrpam isdauſits. Sihmejotees uſ kruſtu wini iſteizas ſtarp zitu ſekoſchi: „Neweens zilweks pirms ſawas jaunpeedſimſchanas nepaſihſt Kriſtus kruſtu, nedſ ta ihſteno noſihmi, kaut gan daudſ ſchis paſaules behrni mehdſ noſaukt ſawus ſodus un ſawas mozibas par kruſtu, tâ ſcho dahrgo wahrdu neleetigi walkadami".

„Mehs eſam laimigi," tee turpina, „tai ſtiprâ tizibâ ſinadami, ka no Deewa nenahk it nekas kaitigs, nedſ ſamaitajoſchs".

Pirmee kriſtigee tureja wiſu, kas neſaiſtijâs ar muhſchigo ſchehlaſtibu par tik neezigu un neſwarigu, ka kahds toreiſejas draudſes wadons par to rakſta ſchahdi: „Es turu wiſas aſaras kâ welti iſleetas un paſuduſchas, kuras kahds iſlej ahrpus grehku noſchehloſchanas un Deewa luhgſchanam; jo pateeſi atgreeſees kriſtigais nejuht neko zitu wairs, kâ weenigi preeku un lihgſmibu eekſch ſawa Peſtitaja".

Tertulians rakſta kahdam mozeklu pulkam zeetumâ: „Juhs ſche eeſahkat zihnu, kurâ Deews Pats juhs ſpehzinâs un Sw. Gars wadis juhſu gaitu. Zihnitaju alga ir dſihwibas kronis muhſchibâ, muhſu pilſonteeſibas debeſis un muhſu debeſchkigâ godiba, kura paſtahwes muhſchigi".

12. auguſtâ, 305. gadâ, Sizilijâ, Katanijas pilſehtâ, ſemes fogis Kalwiſijans eenehma ſawu krehſlu ſpreeſt teeſu. Tika eeweſts kahds jaunapſuhdſets kriſtigais, wahrdâ Eiplijs. Apſuhdſetais noſtahjâs — ar ewangelijuma grahmatu rokâ — foga preekſchâ. Kahds foga draugs, Makſims uſbrehzja nikni Eiplijam: „Kâ tu eedroſchinees te rahditees ar grahmatu, kahdas keiſars ir pawehlejis atmeſt un ſadedſinat?

Kalwiſijans jautaja: „Kur tu nehmi ſchos rakſtus? Waj tew tee ir lihdſ no tawâm mahjam?"

Eiplijs atbildeja: „Ak ne, man nemas naw mahju; ſchi grahmata bij man klaht, kad tiku apzeetinats".

Tad fogis pawehleja Eiplijam laſit kaut ko preekſchâ iſ wina grahmatas; Eiplijs uſſchkihra Mat 5:10 un laſija: „Swehtigi tee, kas taiſnibas dehl wajati, jo wineem peeder debeſu walſtiba". Pehz tam winſch paſchkihra daſchas lapas uſ preekſchu un laſija tahlak no Mat. 16:24: „Ja kas man grib nahkt pakal, tam buhs aiſleegt ſewi paſchu, ſawu kruſtu nemt uſ ſewi un eet Man pakal". „Schis ir tas banſlis", Eiplijs peemetinaja, „kuru mans Deews ir man dewis".

„Zaur ko tad ihsteni?" jautaja romeetis.

„Zaur Jesu Kristu, dsihwà Deewa Dehlu", droschi atbildeja jaunais kristigais.

Us to Kalwisians issauzàs: „Tà ka Eiplijs pats atsihstàs par kristigo, tad winsch ir nododams bendem preeksch spihdsinaschanas".

Teesnescha breesmigà pawehle tika tuhdal us wisschausmigako ispildita. Pehz kahda laika mozischanas darba sogis pawehleja gan apturet spihdsinaschanu un us kahdàm stundam atstaht mozekli meerà. Tatschu tas nenotika aif lihdszeetibas! Bet lai sahpes pa atpuhtas laiku atstahtu jo postoschaku eespaidu us mozekla meesu. Pehz tam Eiplijs tika otrreis usspihlets us moku sola un pa scho, jo breesmigako spihdsinaschanas laiku tika pastahwigi waizats, waj winsch wehl weenmehr negribot atteiktees no sawas tizibas.

Bet Eiplijs luhdsa skani Deewu: „Es pateizos Tew, mans Kungs, ka Tu turi mani zeenigu zeest Tawa swehtà Wahrda dehl.

Kad winu noteesaja us wehl greesigaku spihdsinaschanas weidu, tad tas sazija: „Mana sirds ilgojas pehz tahdàm zeeschanam, kuras es drihkstu panest preeksch sawa Pestitaja."

Pehz tam wisbreesmigakajàs sahpês Eiplijs nemitejàs saukt: „Pateizos, pateizos Tew, mans Deews! Jesu, stahwi man klaht! Jo tawa Wahrda dehl zeeschu scho mozibu".

Kad Eiplija spehki bij tikfahlu sudusch, ka winsch newareja wairs balsu islaist, tad tomehr wina luhpas wehl weenmehr kustejàs klusà luhgschanà.

Pehdigi mozeklim apsehja ewangelijuma grahmatu ap kaklu. Tà Winsch tika wests us nahwes weetu un atklahts issauzejs gahja winam pa preekschu, pastahwigi saukdams: „Redsat sche Eipliju, kas peenehmis kristigo tizibu un tapis par keisara un deewa eenaidneeku!"

Bet Eiplijs sawà nahwes zelà peesauza to Kungu: Kungs Jesu Kristu, es pateizos Tew! Pabeids nu ari ar spehku lihds galam to, ko Tu esi pee manis eesahzis!"

Pat soda weetà winsch wehl luhdsa ilgi ar noloziteem zeleem, bet ar pazeltu us augschu sirdi.

Tad Eiplijs labprahtigi nolika sawu galwu us bendes bluka un nahwes zirteenu sanehmis, eegahja muhschigàs swehtlaimibas dsihwoklôs.

Wezôs basnizas tehwu rakstôs lasam ari: „Pee kristigeem neraugas tik daudf us winu dsihwes eesahkumu, kà us beigam. — Pawils neeesahka labi; bet totees nobeidsa sawu dsihwi kà tizibas waronis. — Judasa eesahkumu war slawet; bet wina dsihwes gals ir atmetams".

„Eesahkums jums neko nelihdsès, ja juhs nepastahwesat tizibà stipri lihds pat galam".

„Mehs zenschamees ar wiseem spehkeem, lai kluhtum Deewa gihmim atkal lihdsigi, lai zaur Kristu atdabutum to atpakal, ko eeksch Adama esam saudejuschi un lai tiktum pilnigi saweenoti ar Deewu."

„Swehttapschana", usswehra pirmee kristigee, „ir ta Tehwa prahts. Winsch grib, lai topam swehti it kà ari Winsch ir swehts (1. Pet. 1:15), pilnigi, it kà Winsch ir pilnigs (Mat. 5:48), schehligi, kà winsch ir schehligs (Luhk. 6:36). Kas agrak ir bijis pasauligs, tas lai tagad top debesigs."

„Bes pilnigas **saweenoschanàs ar Deewu** jauscheit semes wirsû," ta pirmee kristigee mahzija tahlak, „nekahdi naw eespehjams ari wairs saweenotees ar Deewu pehz nahwes".

Deewischkàs schehlastibas un swehtibu pahrpilnibu kristigee isteiz sekoschi: „Waj tu wehlees tikt dseedinats? Tas Kungs ir taws Ahrsts; waj tu esi nospeests sem grehku nastas? Winsch ir tawa Taisniba. Ja tew wajaga palihdsibas, Jesus ir taws Spehks; ja tu bihstees no nahwes, Winsch ir tawa Dsihwiba; kad tu ilgojees pehz debesim, Winsch ir zelsch us tureeni. Waj tu gribi tikt ahrà no tumsibas? Jesus ir Gaisma; ja tu esi issalzis, Winsch ir tawa bariba u. t. t."

„Jesus ir muhsu lihgsmibas meelasts un muhsu mihlakàs domas; Winsch ir muhsu preeks, muhsu ilgoschanàs mehrkis, muhsu dsihwiba un muhsu meers. Ak, zik laimiga ir dwehsele, kad ta dabù just zaur sinamàm sihmem, Deewa mihlestibas klahtnibu! Aif swehtlaimibas preeka ta pahrpluhst gawilês un nebeids dseedat tam Kungam slawas dseesmas".

(Turpmak wehl).

Teologijas daktera Henrija Fischa:

Garigu pamoschanos wehsture.

(8. Turpinajums.)

Ko mehs esam pamoschanam paradà?

Neweens newàr pehtit pamoschanos wehsturi, bes ka netaptu pahrsteigts zaur winu wareno eespaidu us zilwezes gaitu. Nerunajot par agrako laiku pamoschanam, kahds gan buhtu muhslaiku pasaules stahwoklis bes tàs leelàs reformazijas, kuras gars, kà mehs redsejam, bij wesela rinda tizibas pamoschanos? Un kahds buhtu weenas waj otras semes waj walsts stahwoklis, ja Sw. Gars nebuhtu islehjees tajôs schehlastibas pilnôs pamoschanos periodôs, kurus mehs apluhkojàm eepreekschejà nodalà? Apluhkosim tagad druszin eeejoschaki, ko mehs esam paradà scheem atspirgschanas laikeem no ta Kunga waiga.

1. Sabeedriba leelà mehrà ir pazelta us augschu zaur pamoschanam. Deewbijaschanai ir schis, kà ari muhschigas dsihwibas apsolijums. Kad deewischka schehlastiba bagatigi top isleeta, tad to sajuht sabeedribas wisdsilakee awoti un tad atteeziga pazelschanàs newar ispalikt. Paaugstinati par Deewa behrneem un sajuhsminati zaur jaunu dedsibu, laudis

farausta mahnzizibas, breesmonibas un wiltibas kehdes un nahk pee augstakas un plaschakas attihstibas. Dsihwes awoti top skaidri un isnahkums ir -- sabeedribas un ziwilisazijas atjaunoschana. Naw eespehjams, ka sirds nogreestos no mihlestibas uf grehku pee swehtuma mihleschanas un ka ahrigi nenotiktu nekahda reformazija.

Zaur to tad ari zelas tee brihnischkigee pahrgrosijumi paganu un pahwestibas semês, kurâs eespeeschas ewangelijums. Tas ari isskaidro ßtos gadijumus muhsu azu preekschâ, kur pamoschanâs ir atjaunojuschas ne tikai moralisko, bet ari fisisko sabeedribas isskatu, aisdsihdamas wiltibu, pastiprinadamas ruhpneezibu, attihstidamas prahtu un eewesdamas sabeedribas tikumus, kur agrak bij nesaskanas un nekaunigi noseegumi.

Mehs leelamees ar schi gadusimtena progresu, un nekas naw pahrsteidsoschaks, kâ nesenâ attihstischanâs sinatnê, filosofijâ, atradumôs, sinaschanâ, filantropijâ un likumôs. Bet buhtu loti interesants domu gahjeens, apskatot, zik leelâ mehrâ tas atkarajas no pagahjuscho trihs un pus simts gadu tizibas pamoschanam. Muhsu weeta preeksch ta scheit ir aprobeschota; bet lai eewehrojam to, ka zehlons tam ir bijis p a m o d i n a t s p r a h t s, un ka tizibas pamoschanâs ir prahta darbibai labwehligas, ne tikai tadehl, ka winas leek taî laikâ prahtam spehzigi darbotees un wed winu sakarâ ar Deewa wahrda warenâm pateesibam, bet zilwekôs, kuri winâm atdodas, winas rada tikumigas juhtas un eeraschas, kas ir sewischki labwehligi derigas sinaschanas eeguhschanai.

Kad Wiklifs un wina pehznahzeji no jauna atdarija Bibeli, tad eesahkâs sinatnes pamoschanâs. 24 uniwersitates isſzehlâs masak kâ simts gadu laikâ. Schis kustibas widû drukaschanas mahkslas atraschana peedewa jaunu spehju literaturai un apgahdaja to ahtro un spehzigo lihdsekli, zaur kuru neezigai reformazijai bij negaidot japahrsteidſ un japahrspehj sawu leelo eenaidneeku. Taî paschâ kritiskâ laikmetâ muhamedanu wara pahrpluhdinaja Rihtsemi un eedsina greeku sinaschanas atleekas Eiropâ. Beidsot, ap schi pascha eewehrojamâ gadusimtena pehdejo pusi, Luters, Zwinglis, Kranmers, Melanchtons, Nokss un Kalwins, kopâ ar ziteem spehzigeem pateesibas waroneem, isgahja preekschâ ar pestischanas basuni, aizinat pasaules domas uf jaunu darbibu.

Sawâ laikâ Owens, Benjens, Baksters, Miltons, Leitons, Flawels un ziti 17. gadusimtena spihdekli, degdami Deewa mihlestibâ dewa pasaulei pirmo reis ewangelisku literaturu un lihdſ ar to spehzigu zilwezes progresa weizinataju. Mehs neko nepaspehlejam, teiz kahda eewehrojama persona, ja sakam, ka tas laiks bij Anglijas selta laiks preeksch tizibas attihstischanas teorijâ, praktikâ un personigôs peedsihwojumôs. Kursch zits laikmets ir radijis tik daudſ sehjumus pilnus ewangelijuma spehka un rakstitus itkâ pee debess robescham? Zik tuhkstoschu naw uswesti uf dsihwibas zela zaur Benjena „Kristiga zilweka sweschneezibas zelsch" un „Pahrpilniga schehlastiba preeksch ta leelakâ starp grehzneekeem"; un zik daudſ tuhkstoscheem naw atklahjuses Kristus pilniba zaur Flawela „Dsihwibas Awots" un „Schehlastibas metode"!

Kas gan buhtu Amerika tikpat kâ Anglija beſ schi pamoschanos perioda 17. gadusimtenî?

Tad sekoja anglu tautas leelâ pazelschanâs zaur pamoschanam sem Witfilda un brahleem Weslejeem. Jahnis Weslejs rakstija teologiju, Karlis Weslejs eelika to dseesmâ un Witfilds winu pasludinaja lauschu masam. Bij deesgan wajadsigas winu wisleelakâs puhles, jo waldiba ar wisu sawu sinaschanu, bagatibu un zeenibu gandrihſ neko nedarija preeksch tumschâs sabeedribas stahwokla pazelschanas.

Hauta rakstâ „Anglijas lauku dsihwe" atrodas sekoschâ peesihme par patlaban apluhkojamo laiku, kas usrahda tizibas pamoschanos (rewiwalu) pazeldamo eespaidu:

„Taisni uf laukeem — apgabalôs, kurôs ir isplatijuschâs fabrikas, — un kur pa dalai nodarbojâs fabrikâs, pa dalai ar semkopibu — eedsihwotaji top wislaunaki. Bet metodisti daudsko ir darijuschi, lai apturetu iswirtibas progresu schaîs apgabalôs. Wini isglihtojuschi plaschu skaitu zilwekus; wini tos atturejuschi no dsertuwem un spehlu mahjam, no semâm weetam un semâm teeksmem. Wini tos eekahrtojuschi sinamâ aprindâ un padarijuschi winus par sawâ sinâ moraliski un sabeedriski swarigeem zilwekeem. Wini tos nostahdijuschi, kur tee war isstrahdat sew raksturu un dsihtees pehz augstakeem mehrkeem, tahdâ weetâ, kur wini naw pastahwigi padoti launeem eespaideem, bet turpreti labeem. Wini ir isglahbti no rupja prahta un eeradscham, un taî weetâ wineem dahwinata isglihtotaka satikſme wirs semes un droscha zeriba uf wehl labaku stahwokli winâ pasaulê. Ja ari metodisti naw eespehjuschi darit wisu, ko waretu wehletees, ar schahdu materialu, tad tomehr wini ir daudſ darijuschi un walsts wineem daudſ ko ir paradâ."

Ta ir sihmiga leeziba par pateesu pamoschanos swehtigeem eespaideem. Un bespartejiska wehsture attaisno scho spreedumu. Jo audsinaschanas metodes un lihdsekli tika uslaboti un lauschu masas, issalkuschas pehz isglihtibas, drihſ tapa apmeerinatas zaur tautas bibliotekam un bagatigi isdotâm dseesmam, sprediķeem un istirsajumeem par patlaban prahtus saistoscheem jautajumeem, par sinatni un literaturu, — tautai saprotamâ weidâ. Beidsot — leelas moraliskas, siniskas un sabeedriskas augschamzelschanâs basunes atskaneja pa wisu walsti zaur scho garigo pamoschanos, un tauta peezehlâs uf augstakeem mehrkeem un dsihwi.

Buhtu neeespehjami aprakstit, zik daudſ mehs par sawu augsto stahwokli Amerikâ esam paradâ scham pascham pamoschanam.

Amerikas kolonijas sajuta garigo uf preekschu eeschanu, kura zehlâs zaur pamoschanam wezajâ pasaulê

(Anglijâ), un tâs par to daudſ pateizibas paradâ. Beſ ſchahdâm pamoſchanam ari nebuhtu warejuſchi teikt:

„Kad muhſu tehwi, wajati,
Pahr juhru bija ſpeeſti behgt,
Tad winu pirmee zenteeni
Bij: bihtees Deewu, gaiſmu jehgt
Likt behrneem. Meſchu beeſoknâs
Zelts altaris un ſkola teek:
Uſ weena tizib's dahwanas,
Uſ otras — zeribas teek leek." —

Teeſcham, iſzelotaji un puritani paſchi bij lihdsbeſigo ſwehtibu augli. Tâ tad beſ wineem mums nebuhtu bijuſchi tahdi ſentſchi, ar tahdâm ſmadſeņu ſpehjam, ar tahdu apſinu, duhſchu, dimanta tizibu un waronigeem tikumeem, un tad mums ari nebuhtu tâs eeſtahdes, kuras mehs no wineem eſam mantojuſchi.

Nekawedamees pee ta, lai tomehr wehl eewehrojam, ka kamehr nahkoſchâs leelâs pamoſchanâs wezajâ un jaunajâ paſaulê gahja uſ preekſchu, Amerikâ notikâs politiſkas kuſtibas. Un kas war ſchaubitees, ka tâs ſaſkaneja kâ mehrkôs, tâ laikâ? Pirmejâs bij beſ ſchaubam lemtas, darit eeſpaidu uſ otrajâm, un abam bij jaſaweenojâs kopâ pee zilweka pazelſchanas uſ deewiſchkigu godibu. Un tâ, kamehr nodibinajâs tautas waldiba, un kontinenta palihdſibas awoti gatawojâs atklahtees, radot ſcheitan — Amerikâ — tautam mahjas, — droſcha leeta bij tas, ka ſewiſchkas reliģiſkas darbibas notiks no Deewa ļauſchu puſes. Tahdâ ſinâ kriſtigajuma weidojoſchee eeſpaidi darbojâs taiſni nepeezeeſchamâ brihdî — ſabeedribas nodibinaſchanâs laikâ — ſaweenodami ſawu ſwehtito waru ar jaunâs republikas ſpehkeem.

2. Miſiones kuſtibas nahza zaur pamoſchanam. Wiſi leelee ſwehtigee uſnehmumi, kuri ir ſchi laika gods, zehlâs zaur winâm.

Apſtahdamees pee 4. pamoſchanas perioda 1790 lihdſ 1842, mehs redſam, zik tee ir azîs krihtoſchi.

1784. g. kahdâ konferenzê Nottingamâ, Anglijâ, atika noſpreeſts, „ka weenu ſtundu katra mehneſcha pirmajâ ſwehtdeenâ jaſwehti godbijigai un ſewiſchkai aiſluhgſchanai par Peſtitaja walſtibu ſemes wirſû." 1791. g. pawaſarî kahdâ ſludinataju ſapulzê Sotklifa un Fullera runas paſpehja uſpuhſt leeſmâs miſionaru dedſibas paſlehptâs dſirkſteles. Taî rudenî noturetâ gada konferenzê Wiljams Kehrijs teiza ſawu ſlaweno ſprediki: „Paplaſchini ſawas telts weetu" u. t. t. uſſwerdams, ka mums jaſagaida leelas leetas no Deewa un jazenſchas darit leelas leetas preekſch Deewa.

2. okt. 1792. ſludinataji ſapulzejâs Ketteringâ un pehz wiſpahrigâm deewkalpoſchanam, wakarâ noſchkihrâs uſ luhgſchanam. Wini tur ſwehtſwinigi ſolijâs Deewam un weens otram, mehginat eeweſt ewangeliju ſtarp paganeem, nodibinadami tuhlin preekſch ta fondu no apm. 130 rbl. Tika ſaſtahdits plahns un nodibinata beedriba ar noſaukumu: Sewiſchka beedriba preekſch ewangelijuma iſplatiſchanas ſtarp paganeem." Dibinataju bij diwpadſmit. Wiljams Kehrijs tuhlin peedahwajâs par miſionaru. Jahnis Tomas, kurſch jau kâ kriſtigs ahrſts bij darbojees Kalkutâ un patlaban atradâs Anglijâ, peebeedrojâs winam. Wina atſtahja Angliju ar kugi 13. junijâ, 1793. Fauntens wineem ſekoja 1796. un 1799. Words, Brendſons, Grants un Marſchmans tika peeweenoti maſajam pulzinam.

Tâ uſ zeeta pamata nodibinajâs pirmâ modernâ ewangeliſka beedriba preekſch paganu atgreeſchanas. Lihdſigas beedribas preeekſch eekſch un ahrſemes darba un preekſch daſchadeem mehrkeem (kâ redſejâm eepreekſchejâ nodalâ) nodibinajâs ap ſcho laiku Anglijâ.

Wehl wairak eeraugama weida, ja tas war buht, bija leelâs miſiones kuſtibas Amerikâ ſakarâ ar to pamoſchanos periodu, par kuru mehs tagad runajam.

Schi laikmeta ſahkumâ nebij atrodama neweena ne eekſch, ne ahrſemes miſiones beedriba, neweena Bibeles beedriba, neweena traktatu beedriba, neweena iſglihtibas beedriba, nekahda kuſtiba baſnizâs, lai daritu jebko preekſch paſaules atgreeſchanas. Eekſchſemê — dſiļa gariga weenaldſiba; paganu ſemês — Nahwes juhras meers — nahwe, nahwe, nekas zits kâ nahwe.

Wiſi pirmee paganu miſionari, kâ Halls, Dſchedſens u. z., un tee, kas ſtahjâs darbâ druſku wehlak, atgreeſâs un ſaņehma ſawu miſionara kriſtibu zaur pamoſchanam. Amerikanu ahrſemju miſiones beedriba nodibinajâs 1810. g. uſ ta pirmâ pulzina ſpeedoſcho luhgumu, kurſch no Amerikas zeļoja uſ Indiju. Beſ winu nopeetnâs dedſibas, lai wini tiktu iſſuhtiti ar labo wehſti uſ luhpam, ſchahda beedriba nebuhtu nodibinajuſes, un katrâ ſinâ, ne taî laikâ, un ja wina buhtu nodibinajuſes, wina tomehr neko nebuhtu eeſpehjuſi, jo neweens miſionars nebuhtu radees, gataws tikt iſſuhtits, ja Deews nebuhtu iſlehjis ſawu Garu, pamodinajis zilwekus un ſagatawojis winus, kâ labus Jeſus Kriſtus karawihrus, zeeſt lihdſ wiſu ļaunumu. Schaîs pamoſchanâs tika eededſinats ſwehts uguns kurſch uſmodinaja un eeſildija draudſes uſ tahdu aktiwu kuſtibu, kahda nekad eepreekſch nebij paſihſtama ſchaî ſemê. Ziti miſionari drihſ tapa iſſuhtiti no tâs paſchas beedribas. Apmehram taî paſchâ laikâ tapa organiſeta Amerikas baptiſtu ahrſemes miſiones beedriba, lai uſturetu Dſchedſenu un Raiſu, kuri bij pahrmainijuſchi ſawu darba lauku un eeſahkuſchi miſioni Burmâ.

Iſ ſchi pamoſchanos awota iſzehlâs ari eekſchſemes miſiones. Tapa ſajuhtams, ka mums ir plaſcha un ahtri peeauzoſcha tauta, par kuru jaruhpejas, un nodibinajâs eekſchſemes miſiones beedribas, kuras iſpilditu ſcho wajadſibu. Ar to wehl nepeetika. Draudſes, reiſ uſmoduſchâs no ſawa ilgâ ſnaudeena, newareja apſtahtees ſchaî weetâ. Atſtahtajeem eekſchſemê bij jadod rokâs

Deewa wahrds, un to wajadseja ari suhtit us paganu semem zaur misionareem un pahrtulkot paganu eedsimtâs walodâs, lai wini waretu lasit par Deewa brihnischkigeem darbeem un atgreestos no tumsibas pee gaismas, no mehmu elku peeluhgschanas pee Ta, kursch radijis pasauli. Tadehl iszehlâs Amerikas Bibeles Beedriba ar sawâm saru beedribam un ziteem lihdsigeem eekahrtojumeem.

Ari scheit tizigas darbibas zenteeni, reis eekustinati, newareja palikt bes tahlakas attihstischanâs. Kristiga literatura lehtâ un peewilzigâ weidâ tapa radita un isplatita. Masi garigi traktati top sarakstiti, drukati un iskaisiti pa wisu walsti. Preeksch ta tapa dibinatas traktatu un zitas beedribas.

Ja mehs gribam sihkak redset ihsto sakaru starp pamoschanam un schim swehtitam kustibam, tad mums tikai jaeewehro sekoschee fakti:

1806. g. pawasarî Samuels Mills eestahjâs Wiljama koledschâ, Masatschusetâ, Amerikâ. Dr. Griffins saka, ka winsch „tapis sagatawots zaur pamoschanam Torringfordâ, 1798—9. g.". Zaur Millu eewehrojamâ mehrâ pamoschanas eeguwa panahkumu pilsehtâ un koledschâ, un starp atgreestajeem atradâs Gordons Halls. Mills swehtijâs misiones leetai no sawas jaunâs dsihwes eesahkuma, un zaur pamoschanos eespaidu winsch eespehja isplatit sawu dedsibu us ziteem, zaur kureem schi koledscha dabuja to godu — tapt par Amerikas misiones dsimschanas weetu. 1808. g. pawasarî wini nodibinaja slepenu beedribu, lai pahrnestu sawu eespaidu us zitâm koledscham un us eewehrojamam personam daschadâs walsts dalâs. Weens no wineem wispirms eekustinaja misiones energiju eeksch Plinija Fiska, kursch wehlak nomira Palestinâ. Ta pascha gada rudenî, kahdâ skaistâ plawâ us Husekas krasteem, schee jaunee Eliji isluhdsa dsihwibu Amerikas misiones sehklai. 1809. g. rudenî Mills, Ritschards un Robbins pahrnesa scho beedribu us Andoweri, kur wina pamodinaja pirmo misionaru pulzinu, kursch isszekoja us Indiju 1812. g., un kur wina isplatija warenu eespaidu us wisu pasauli. Schai pulzinâ atradâs Gordons Halls un Luters Raiss, no minetâs koledschas (un Adonirams Dschedsons, kursch atgreesâs Andowerâ). Ritschards drihs wineem sekoja un noguldija sawus kaulus Indijâ. Mills un wina palihgi bij tee, kas lika nodibinatees Amerikas Ahrsemju misiones beedribai, Amerikas Bibelu beedribai, Saweenotai ahrsemju misiones beedribai un Afrikas skolai sem Nujorkas un Nudscherseijas sinoda pahrsinas; bes tam wini pirmee eerosinaja eekschsemes misioni, kolonisazijas beedribu un wispahrigu labdaribas beedribu abâs semeslodes pusês.

Tahdi bij daschi tolaiku pamoschanos augli, apluhkoti to labdarigo usnehmumu gaismâ, kuri bij winu isnahkums.

Schai apskatâ mehs nepeeminejam misiones kustibas indijanu starpâ, kuras bij pamoschanâs isnahkums wezakâ Edwardsa laikâ; neds ari organisazijas (peem Masatschusetas misiones beedriba, dibinata Bostonâ 1799. g. un baptistu misiones beedriba Masatschusetâ, dibinata 1803. u t. t.), kuras bija starp spehzigo pamoschanos pirmajeem augleem 19. gadusimtena sahkumâ. Bet peeteekoschi jau sazits, lai parahditu sakaru starp misionem un pamoschanam.

Tomehr japeemetinâ wehl, ka f o n d i scho labdaribas usnehmumu weizinaschanai nekad nebuhtu radusches bes pamoschanam. Kad Deewa laudis top atdsihwinati zaur Sw. Gara sewischku spehku, tad winu sirdis un rokas atweras palihdset teem, kas atrodas nahwes ehnas warâ. (Turpmak wehl.)

Peeaugschana.

(Is Eidemana peesihmju grahmatas — R. Osols.)

Kad zilweks ir tizigs tapis un pilnigi tam Kungam atdewees, tad atleek wehl jautajeens: „Waj nu jau ir deesgan? Waj ir jau wiss panahkts?" Mums jaatbild ar „nê". Tas ir tikai eesahkums. Loti mas ir tahdu, kuri saprot, ka tizigajam wajag peeaugt. Tadehl ir loti swarigi scho jautajeenu tuwaki apluhkot.

Swehtôs Rakstôs par peeaugschanu runats dauds. Peemehram tas Kungs zaur Peteri leek sludinat tâ: „Bet **peeaugat** muhsu Kunga un Pestitaja Jesus Kristus schehlastibâ un atsihschanâ." Schi rakstu weeta wispirms isteiz, ka Deewa prahts ir, lai peeaugam un ka mums **ir eespehjams peeaugt.** Mums nebuhs weenumehr palikt behrna stahwoklî, kuri ar peenu teek ehdinati, bet mums buhs peeaugt par wihreem. Tas ir preeks, ka mehs jo deenas jo wairak waram peeaugt un zaur peedsihwojumeem tapt ismahziti. Buhtu behdiga leeta, ja tizigajs nepeeaugtu, bet sawâ kristigâ dsihwê paliktu us weetas. Ja kahdeem wezakeem winu behrns pehz peezeem gadeem buhtu audsis tikdauds, kâ ziteem pa peezi mehneschem, tee par to loti noskumtu. Mums buhs tizet, ka ir garigâ peeaugschana un zenstees, ka jo deenas jo wairak attihstamees tizigâ dsihwoschanâ un nesam bagatigus auglus. Lauzineeks newaretu apmeerinatees, ja labiba nepeeaugtu un weenumehr paliktu tikai steebri bes wahrpam. Tapat ari tizigajeem wajadsigs peeaugt schehlastibâ. Ja tizigais gada beigâs stahw wehl turpat, kur gada eesahkumâ, tad naw pareisi. Winam wajag peeaugt ari tschaklibâ, pazeetibâ, mihlestibâ, laipnibâ un zitôs deewischkigôs tikumôs.

Reis kahdâ draudsê es runaju par scho preekschmetu un pehz tam kahda seeweete manim runaja preti. Tad es tai jautaju: „Waj wina tagad, buhdama 25 gadus draudsê, ir wairak noschkihrusees no pasaules ne kâ tad, kad ta tapa tiziga un nodewâs tam Kungam?

Deewa wahrds, un to wajadseja ari suhtit us paganu semem zaur misionareem un pahrtulkot paganu eedsimtâs walodâs, lai wini waretu lasit par Deewa brihnischkigeem darbeem un atgreestos no tumsibas pee gaismas, no mehmu elku peeluhgschanas pee Ta, kursch radijis pasauli. Tadehl isschlâs Amerikas Bibeles Beedriba ar sawàm saru beedribam un ziteem lihdsigeem eekahrtojumeem.

Ari scheit tizigas darbibas zenteeni, reis eekustinati, newareja palikt bes tahlakas attihstischanâs. Kristiga literatura lehtâ un peewilzigâ weidâ tapa radita un isplatita. Masi garigi traktati top sarakstiti, drukati un iskaisiti pa wisu walsti. Preeksch ta tapa dibinatas traktatu un zitas beedribas.

Ja mehs gribam sihkak redset ihsto sakaru starp pamoschanam un schim swehtitàm kustibam, tad mums tikai jaeewehro sekoschee fakti:

1806. g. pawasarî Samuels Mills eestahjâs Wiljama koledschâ, Masatschusetâ, Amerikâ. Dr. Griffins saka, ka winsch „tapis sagatawots zaur pamoschanam Torringfordâ, 1798—9. g.". Zaur Millu eewehrojamâ mehrâ pamoschanas eeguwa panahkumu pilsehtâ un koledschâ, un starp atgreestajeem atradâs Gordons Halls. Mills swehtijâs misiones leetai no sawas jaunâs dsihwes eesahkuma, un zaur pamoschanos eespaidu winsch eespehja isplatit sawu dedsibu us ziteem, zaur kureem schi koledscha dabuja to godu — tapt par Amerikas misiones dsimschanas weetu. 1808. g. pawasarî wini nodibinaja slepenu beedribu, lai pahrnestu sawu eespaidu us zitàm koledschâm un us eewehrojamàm personam daschadâs walsts dalâs. Weens no wineem wispirms eekustinaja misiones energiju eeksch Plinija Fiska, kursch wehlak nomira Palestinâ. Ta pascha gada rudenî, kahdâ skaistâ plawâ us Husekas krasteem, schee jaunee Eliji isluhdsa dsihwibu Amerikas misiones sehklai. 1809. g. rudenî Mills, Ritschards un Robbins pahrnesa scho beedribu us Andoweri, kur wina pamodinaja pirmo misionaru pulzinu, kursch issekoja us Indiju 1812. g., un kur wina isplatija warenu eespaidu us wisu pasauli. Schaî pulzinâ atradâs Gordons Halls un Luters Raiss, no minetâs koledschas (un Adonirams Dschedsens, kursch atgreesâs Andowerâ). Ritschards drihs wineem sekoja un noguldija sawus kaulus Indijâ. Mills un wina palihgi bij tee, kas lika nodibinatees Amerikas Ahrsemju misiones beedribai, Amerikas Bibelu beedribai, Saweenotai ahrsemju misiones beedribai un Afrikas skolai sem Nujorkas un Nudscherfejas sinoda pahrsinas; bes tam wini pirmee eerosinaja eekschsemes misioni, kolonisazijas beedribu un wispahrigu labdaribas beedribu abâs semeslodes pusês.

Tahdi bij daschi tolaiku pamoschanos augli, apluhkoti to labdarigo usnehmumu gaismâ, kuri bij winu isnahkums.

Schaî apskatâ mehs nepeeminejàm misiones kustibas indijanu starpâ, kuras bij pamoschanâs isnahkums wezakâ Edwardsa laikâ; neds ari organisazijas (peem Masatschusetas misiones beedriba, dibinata Bostonâ 1799. g. un baptistu misiones beedriba Masatschusetâ, dibinata 1803. u t. t.), kuras bija starp spehzigo pamoschanos pirmajeem augleem 19. gadusimtena sahkumâ. Bet peeteekoschi jau sazits, lai parahditu sakaru starp misionem un pamoschanam.

Tomehr japeemetinâ wehl, ka fondi scho labdaribas usnehmumu weizinaschanai nekad nebuhtu raduschees bes pamoschanam. Kad Deewa ļaudis top atdsihwinati zaur Sw. Gara sewischku spehku, tad winu sirdis un rokas atweras palihdset teem, kas atrodas nahwes ehnas warâ. (Turpmak wehl.)

Peeaugschana.

(Is Eidemana peesihmju grahmatas — R. Osols.)

Kad zilweks ir tizigs tapis un pilnigi tam Kungam atdewees, tad atleek wehl jautajeens: „Waj nu jau ir deesgan? Waj ir jau wiss panahkts?" Mums jaatbild ar „nè". Tas ir tikai eesahkums. Ļoti mas ir tahdu, kuri saprot, ka tizigajam wajag peeaugt. Tadehļ ir ļoti swarigi scho jautajeenu tuwaki apluhkot.

Swehtôs Rakstôs par peeaugschanu runats dauds. Peemehram tas Kungs zaur Peteri leek sludinat tà: „Bet **peeaugat** muhsu Kunga un Pestitaja Jesus Kristus schehlastibâ un atsihschanâ." Schì rakstu weeta wispirms isteiz, ka Deewa prahts ir, lai peeaugam un ka mums **ir eespehjams peeaugt.** Mums nebuhs weenumehr palikt behrna stahwoklî, kuri ar peenu teek ehdinati, bet mums buhs peeaugt par wihreem. Tas ir preeks, ka mehs jo deenas jo wairak waram peeaugt un zaur peedsihwojumeem tapt ismahziti. Buhtu behdiga leeta, ja tizigajs nepeeaugtu, bet sawâ kristigâ dsihwê paliktu us weetas. Ja kahdeem wezakeem winu behrns pehz peezeem gadeem buhtu audsis tikdauds, kà ziteem pa peezi mehneścheem, tee par to ļoti noskumtu. Mums buhs tizet, ka ir gariga peeaugschana un zenstees, ka jo deenas jo wairak attihstamees tizigâ dsihwoschanâ un nesam bagatigus auglus. Lauzineeks newaretu apmeerinatees, ja labiba nepeeaugtu un weenumehr paliktu tikai steebri bes wahrpam. Tapat ari tizigajeem wajadsigs peeaugt schehlastibâ. Ja tizigais gada beigâs stahw wehl turpat, kur gada eesahkumâ, tad naw pareisi. Winam wajag peeaugt ari tschaklibâ, pazeetibâ, mihlestibâ, laipnibâ un zitôs deewischkigôs tikumôs.

Reis kahdâ draudsê es runaju par scho preekschmetu un pehz tam kahda seeweete manim runaja preti. Tad es tai jautaju: „Waj wina tagad, buhdama 25 gadus draudsê, ir wairak noschkihrusees no pasaules ne kà tad, kad ta tapa tiziga un nodewâs tam Kungam?

Waj winas dsihwoschana tagad wairak lihdsinajas ta Kunga dsihwoschanai nekà eesahkumâ?" Wina atbildeja: „Ak, es baidos, waj mas esmu us preekschu gahjuse! Turpreti man schkeet, es esmu gahjuse atpakal." Beidsot wina saprata, ka ta naw pareisâ stahwoklî, tadehk ka naw peeauguse. Tà daudsi ir neskaidribâ par tizibas dsihwi. No sahkuma tee zihnas, lai eemantotu schehlastibu; bet kad to ir panahkuschi, tad wairak neka nedara. Winus war lihdsinat Israela behrneem, kuri 40 gadus maldijâs pa tuksnesi. Wini gahja un bij peekususchi, bet pehz daudf gadeem tee ne druskû nebij tuwaki nahkuschi tai jaukai apsolitai semei.

Mums wajag peeaugt schehlastibâ. Bet lai waretu peeaugt, tad wajag papreeksch schehlastibâ tapt pahrstahditeem. Kas ir pahrstahditi un top pareisi audsinati un slazinati, tee brihnischkigi peeaug. Tapehz naw brihnums, ka daschi nes simtkahrtigus, ziti seschdesmitkahrtigus un ziti trihsdesmitkahrtigus auglus. Kas ir pateesi pahrstahditi un eeksch kureem darbojâs deewischkigâ dsihwiba, tee peeaug bes nekahdam puhlem, no taisnibas saules apspihdeti un no debesu rasas slazinati. Wini peeaug schehlastibâ un mihlestibâ un katru deenu jo wairak eesaknojas un nes skaistus auglus.

Mihlais tizigais, nemi wehrâ, waj tu pastahwigi peeaudsi. Nepeeteek nest tikai lapas un seedus, bet pee tewis wajag parahditees augleem. Tewim wajag laut sewi no taisnibas saules pastahwigi apspihdet. Ja starp tewi un winas nahktu kaut wismasakâ starpseena, tad audsinatajs spehks newaretu wairs pareisi strahdat. Ja starp Kristu un tewi ir kahds grehks, tad tu buhsi kà nowihtis un nonihzis stahds. Bet lauj sewi no Kristus mihlestibas eesildit un dseri dsihwibas uhdeni — Wina wahrdu — un tawa dwehsele dsihwos. Turpreti ja dsihwiba nebuhs tewî, tad nekahdâ sinâ newaresi augt. Nedsihwu koku war steept zik grib, bet tas neko nelihds. Bet kad dsihwiba ir winâ, tad tas aug bes puhlem. Dsihwiba buhs tewî, ja dabusi Swehto Garu un tad tewî buhs Kristus eeksch Deewa apslehptâ dsihwiba. Tad pee tewis peepildisees tas wahrds: „Tas taisnais augs kà palma koks, winsch augs augsti kà zeedra koks us Libbanus. Kas stahditi ta Kunga namâ, tee salos muhsu Deewa pagalmôs. Wehl paschâ wezumâ tee nesis auglus un buhs augligi un sali."

Swaru kauss.

Garigee un sadsihwes jautajumi, apskatiti no kristiga redses stahwokla.

H. Redina:

Waj wezas deribas bausliba jaispilda jaunas deribas laikâ.

(2. Turpinajums).

VII. Neispildami wezas deribas bauschki.

Ja wehl tagad buhtu jaispilda wezas deribas Juhdu bauschki jeb likumi, tad tee buhtu wisi jaispilda. Jo kas weenâ bausli kriht, t. i. to neispilda, ir noseedsigs pee wiseem (Jehk. 2:10). Neweenam zilwekam naw teesibas iswehletees preeksch sewis daschus bauschkus un zitus atstaht neeewehrotus. Nolahdets ir ikweens sem bauslibas zilweks, kas netur schis bauslibas wahrdus (5. Mos. 27:26), waj teem neklausa (Jer. 11:3), waj nepaleek eeksch wisa, kas ir rakstits bauslibas grahmatâ, ka winsch to dara (Gal. 3:10; 5. Mos. 28:15). To eewehrojot jautasim, waj ir jel weens zilweks bijis, kas wisus bauschkus weenumehr un wisur pareisi ispildijis? Us to Sw. Gars atbild: „Naw neweena taisna (Rom. 3:23) un neweens zaur bauslibu netop taisnots pee Deewa (Gal. 3:11) jo taisnais dsihwos no tizibas (Gal. 3:11).

Waj tad mas eespehjams ispildit Juhdu bauschkus tagadejâ laikâ muhsu semês? Paschi gaischakee Juhdi us to atbild ar nè, un it ihpaschi ahrsemês peeweenojâs ziteem laudim tà swehtdeenas swehtischanâ, baribu baudischanâ u. z. leetâs. Lai apluhkojam tik daschus no winu bauschkeem un tulit redsesim, ka buhtu loti nepareisi un grehzigi, ja tos tagad wehl gribetum ispildit.

Israeleescheem bij pawehlets neatreebtees nedf dusmotees pret sawu lauschu behrneem, t. i. pret tauteescheem, nedf sawu brahli (tauteeti) eenihdet, bet sawu tuwaku mihlet kà sewi paschu (3. Mos. 19:17—18). Turpreti bij jeeschi pawehlets gluschi zitadi isturetees pret paganeem, kuri bij apdsihwojuschi Kanaanu un daudf grehkojuschi pret Deewu. Winus drihksteja paturet par wehrgeem (5. Mos. 20:11), ar teem nedrihksteja apdraudsetees (5. Mos. 7:3), nedf kahdu deribu deret (5. Mos. 7:2). Bij pawehlets teem usbrukt un tos nokaut (4. Mos. 25:17), neko neatstaht dsihwu, kam dsihwa dwascha (5. Mos. 20:16). To Israeleeschi ispildija (4. Mos. 31:7—8). Bij reisem pawehlets nokaut ari paganu seewas un behrnus (4. Mos. 31:17; Jos. 7:21), panemt winu mantas kà laupijumu (5. Mos. 20:14—15) un eenemt winu semi (4. Mos. 33:51—55). Schâ nokautee pagani tika usluhkoti kà upuris (3. Mos. 27:29) tam Kungam. Kas winos laikôs bij pareisi pret loti besdeewigeem elku kalpeem, tas nu zaur Kristu gluschi atzelts. Ja tà nebuhtu, tad muhsu misionari neaiseetu paganu semês ar ewangeliju, bet ar eerotscheem, kà to wehl tagad dara deewleedseji—spirta un opijuma tirgotaji.

Tikpat neispildami tagad ir daudf bauschki, kas sihmejas us pascheem Israeleescheem. Nedrihksteja diwejadu sehklu seht us ta pascha lauka, nedf nahtna un wilnas auduma drehbes leetot (3. Mos. 19:19). Leels pulks putnu, lopu un siwju bij jatur par neschkihsteem un tos nedrihksteja ehst (3. Mos. 11 nod.). Winu maitas aiskarot zilweks tapa neschkihsts us sinamu laiku (3. Mos. 27; 5:2—3). Tahdi likumi nebij pirms Israeleeschu laikmeta. 1. Mos. 9:3 sazits: „Wiss, kas kust un ir dsihws, lai jums ir par baribu. Tas pats atkahrtots atkal jaunâ deribâ. Apustuls Pawils saka: es sinu un

atsihstu teeschām eekšch ta Kunga Jesus, ka neweens leeta no sewis naw neschkihsta (Rom. 14 : 14); kas ehd lai nenizina to, kas neehd; un kas neehd, lai neteesā to, kas ehd (Rom. 14 : 3). Deewa walstiba naw ehdeens un dsehreens (Rom. 14 : 17). Sihmejotees us lopeem, swehreem, tahrpeem un putneem, kuri tika tureti par neschkihsteem, parahdischanā Peterim tapa sazits: „Zelees Peteri, kauj un ehd"! Ko Deews ir schkihstijis, to tew nebuhs turet par aisleegtu (Ap. D. 10 : 13—15). Tam Sw. Garam, apustuleem un pirmai kristigai draudsei patika paganu kristigeem neuslikt nekahdu zitu nastu, ka ween lai tee sargàs no elku upureem, no asinim un no noschnaugta (Ap. D. 15 : 29). Tas Kungs saka: kas mutē eeeet, zilweku nesagahna (Mt. 15 : 11). Swehts Gars zaur Pawilu saka: Tad nu lai neweens juhs neteesā par ehdeenu waj dsehreenu (Kol. 2 : 16) un aisrahda, ka wiltigus garus un melu mahzibas pehdejās deenās wares starp zitu pasiht ari pee tam, ka tee pawehl noturetees no baribam (1 Tim. 4 : 3).

Pehz bauslibas wisi pirmdsimtee lopi bij janoschkir preekšch ta Kunga upureem (2 Mos. 22 : 30; 4 Mos. 18 : 17), wisus pirmdsimtos behrnus wajadseja ispirkt no peederes̄chanas pee preesteru kahrtas (4 Mos. 18 : 16), ta Kunga bauschlus wajadseja nest par sihmi us. rokas un preekšch azim (2 Mos. 13 : 9).

Daudsseewiba nebij aisleegta (5 Mos. 21 : 15), bet sem apstahkleem pawehleta (5 Mos. 25 : 5). Scha eemesla labad ari muhsu deenās daudsi pehz nosaukuma gribetu peederet pee bauslineekeem, lai gan w i s u s bauschlus newehlàs ispildit. Sem apstahkleem wareja ari wihram atnemt seewu (2 Mos. 21 : 4), wehrgam isdurt ausi ar ihlenu (2. Mos. 21 : 6), kà to tagad dara daschas mahtes sawàm meitam. Wihrs wareja us aisdomu pamata likt seewai dsert ar pihschleem jauktu ruhktu uhdeni (4 Mos. 5 : 12—31) un tai par grehku wareja roku nozirst (5 Mos. 25 : 11—12).

Wisus sehnus wajadseja apgraisit (1. Mos. 17 : 10—14), galwas matus bij aisleegts apgreest un bahrdas malas apzirpt (3. Mos. 19 : 27), wajadseja puschku ar pasilu auklu nehsat pee drehbju stuhreem.

Sabatā nedrihksteja uguni kurt, (4 Mos. 16 : 38—39; 2 Mos. 35:3), nedz kahdu darbu darit (2 p.), nedz leetot wehrsi waj ehseli, tagad sirgu (2 Mos. 23 : 12). Kas to neispildija, to wajadseja nokaut (4 Mos. 15 : 32—36). Ka sabats ir dots tikai preekšch Israela behrna, ir deesgan skaidri sazits (2 Mos. 31 : 16—17). Teem wajadseja trihs reises gadā apmeklet templi Jerusalemē (2. Mos. 23 : 17; 34 : 22—23) un sinamu laiku ehst tikai neraudsetas maises (2 Mos. 13 : 6—7). Mums turpreti pawehlets bes mitesc̄hanàs buht draudsibā ar to Kungu. Wajadseja nokaut ari tauteeschus par elkkalpibu (2 Mos. 32 : 27—28); Mosus pretineeki dabuja nahwes sodu (4 Mos. 16 : 27—33).

Israeleescheem bija ari pawehlets dot desmito teesu no labibas, koku augleem, no sihkeem lopeem (3 Mos. 27 : 30—32; 5 Mos. 14 : 22) preekšch ta Kunga wajadsibam; bet sestitā gadā teem bij, kas usaug, jaatstahj preekšch gahjejeem, nabageem un swehreem. Tapat teem bij jadara ar wihna dahrseem un eljes koku (2 Mos. 23 : 11; 3 Mos. 25 : 3—7).

Blakus scheem wehl nahk sinteem noteikumu par daschadeem upureem, kas wisi bij jaispilda.

Wisi schee bauschli bij neapstrihdami labi tanī laikā, tai semē un tais apstahklòs preekšch Israeleescheem. Zaur besbauslibu waj glehwu bauslibas ispildischanu wisa tauta buhtu warejuse aiseet bojā. Bet katris domatajs zilweks sapratis, ka muhsu apstahklòs tikai loti retus no teem bauschleem waretu ispildit. Ja turpreti leelako dalu no teem gribetum ispildit, tas nebuht nenahktu tautai par labu un newairotu ta Kunga godu. Likums japeemehro tautas wajadsibam. Ja nu tee neispildami, kadehl ar teem leelitees!

Mehginajums wehl reis wezo bauslibu uszelt, top peeskaitits paschu usnemtai deewkalposchanai, kas neweenam naw par godu, bet tik par meesas prahta ispildischanu (Kol. 2 : 23). Kas zaur bauslibu grib tapt taisnoti, tee ir atkahpuschees no Kristus un schehlastibu pasaudejuschi (Gal. 5 : 4).

Slawa Deewam! Tas Kungs Jesus mums dewis pilnigakus un wisur ispildamus bauschlus, kuri muhscham pastahwès. Pehz scheem tas Kungs reis turès teesu. Scho bauschlu ispilditajeem ir jau tagad gariga un laiziga swehtiba un muhschiga swehtlaimiba nahkotnē.

VIII. Kà Kristus un Wina apustuli isturejàs pret wezàs deribas bauslibu?

Kristus ir neredsamā Deewa gihmis (Kol. 1 : 15) un eekšch Wina mahjo wisa Deewibas pilniba zilweka meesās (Kol. 2 : 9). Winsch ir wisas wirsibas un waldibas galwa (Kol. 2 : 10). Kristus saka: mums peeklahjas peepildit wisu taisnibu (Mat. 3 : 15). To Winsch ari darija. Winsch ir pati pateesiba (Jahn. 14 : 6), kas newar runat nedz darit netaisnibu. Winsch kà sabata Kungs un Eestahditajs saka, ka tas ir zelts zilweka dehl, t. i. lai kalpotu zilwekam, dotu tam atpuhtu; bet zilweks naw bauslibā pawehletā sabata dehl, t. i. zilwekam naw japuhlas tajā ko darit waj nedarit, kas tam nebuhtu par labu waj swehtibu (Mark. 2 : 27). Winsch attaisnoja mahzeklus, kad tee sabatā bij pluhkuschi wahrpas (Mark. 2 : 23—27). Winsch pats strahdaja sabatā to paschu darbu ko zitās deenās (Jahn. 5 : 1—8), pawehleja ari ziteem strahdat (Jahn. 5 : 10—11) un sazija, ka Winsch to mahzijees no Sawa Tehwa (Jahn. 5 : 19—20) un ka pats tas Tehws, kas ir eekšch Wina, dara tos darbus (Jahn. 14 : 10). Juhdi eenihdeja Jesu un mekleja Winu nokaut tadehl, ka Tas sabatu nesswehtija (Jahn. 5 : 15) un bij dseedinajis sabatā (Jahn. 5 : 16). Juhdi suhdseja Stepinu, ka tas runajot pret bauslibu (Ap. d. 6 : 13). Par to paschu tee apsuhdseja ap. Pawilu pee teesas (Ap. d. 18 : 13; 21 : 28). Peters neeewehroja bauslibas

noteikumus, eedams pee Karneela (Ap. d. 10:28), tadehļ ka tas Kungs parahdischanâ tam tà bij ſazijis (Ap. d. 10:19—20). Sihmejotees uſ bauſlibu, wiņſch ſaka: „Ko juhs Deewu kahrdinajat, uſ mahzekļu kaklu likdami juhgu, ko nedſ muhſu tehwi, nedſ mehs neſpehjam paneſt? Bet zaur ta Kunga Jeſus Kriſtus ſchehlaſtibu mehs tizam tapt iſglahbti (Ap. d. 15:10—11). Apuſtuls Jekabs runà par ſwabadibas bauſlibu (Jek. 1:25), pehz kuras tizigee taps teeſati (2:12) un ka tos nebuhs apgruhtinat, kas no paganeem pee Deewa atgreeſchas (Ap. d. 15:19). Apuſtuls Jahnis muhs eepaſihſtinaja, eekſch ka paſtahw Kriſtus bauſlis (1. Jahn. 3:23) un ſaka, ka ta turetaji paleek eekſch Wiņa un Wiņſch eekſch teem; tee ari ſaņem Sw. Garu (24) un peedſihwo luhgſchanu paklauſiſchanu (22 p.). Sw. Gars un pirmà kriſtigà draudſe nepawehleja wairs paganu kriſtigeem turet bauſlibu, bet teem peekodinaja ſargatees tikai no daſchàm paganu nepareiſàm paraſcham un grehkeem (Ap. d. 15: 28—29).

Stahſti, dſejas, apraksti.

R. Midltona:

Kahda kriſtigaja peedſihwojumi.

Tulkojis Sankowſkis

Zik awju daudſ klihſt projam
No Kriſtus pulziņa.
Klihſt kalnôs ſchurpu turpu
Beſ gana, kopeja . . .

Agrak domaju, ka dwehſeles Deewa Jehram peeweſt ir tikai mahzitaju, ewangeliſtu un miſionaru darbs. Tagad nodibinas arween wairak uſſkatu, ka katram Deewa behrnam ir jabuht Jeſus Kriſtus leezineekam tanî weetâ, kuru Deews wiņam eerahdijis. Mehs eſam atgreeſuſchees, lai kalpotu tam dſihwam Deewam (1. Teſ. 1:9).

Wehl daudſ Kriſtus pakalgahjeji ir tahļu no ſchì leela uſdewuma. Wiņi ſaka, ka teem neeſot nekahdu dahwanu preekſch tamlihdſiga darba.

Iſ ſchì rakſtiņa redſeſim, ka newajag nekahdu ſewiſchku dahwanu, lai tam Kungam dwehſeles mantotu, wajadſigi ir tikai wehleſchanàs, mihleſtibas pilna ſirds un ſchehlums pret paſuduſchajeem. Mahzitajam, kurſch ſche par ſawu darbibu atſtahſta, nebij nekahda ſewiſchka talanta, bet tikai ſirſniga lihdſjuhtiba preekſch dwehſelem, kuras maldijàs beſ Peſtitaja un beſ kahdas zeribas. Leezinat tahdàm dwehſelem no Kriſtus, ſazit wiņàm, ka ihſtà laime tik eekſch Jeſus atronama, aiſluhgt par wiņàm — waj preekſch tam wajag kahdu ſewiſchku dahwanu?

Dahrgais Deewa behrns, topi peepildits ar pateeſu, ſirſnigu mihleſtibu un tad eeſahz ſtrahdat. Stahſti ļaudim par ſawu atteezibu pret Jeſu, bet eepreekſch aiſluhdſ par wiņeem Deewu un ari tu peewediſi weenu pehz otra Peſtitajam.

Eeſahz droſchi un ar ſtipru tizibu. Eſi jau ilgi kawejees! Daudſas dahrgas iſdewibas ir palaiſtas garam. Kaut katrs ſcho rindiņu laſitajs ſewim nopeetni jautatu: Kuru tas Kungs ir zaur manim ſwehtijis? Kurſch ir zaur manim Kriſtum peeweſts? Un kad tu pateeſi atſihſtees, ka eſi bijis neaugligs koks — tad ſemojees ta Kunga preekſchâ, noſchehlo un luhdſ, lai Wiņſch tewi peepilda ar Swehtu Garu, ar mihleſtibas un ſpehka Garu, lai ari tawa dſihwe neſtu auglus preekſch muhſchibas.

Mahzitajs, kura palihgs es biju, dabuja attahlakâ pilſehtâ zitu weetu. Peenahzza pehdejà deena, wiņſch ſakrawajàs ar wiſu ſawu familiju un aiſbrauza. Mani pahrņehma dſiļa weentulibas ſajuhta ſchinî leelâ draudſê.

Draudſes lozekļi wehlejàs, lai es paleeku wiņeem par mahzitaju, bet baſnizas padomei bij zits kandidats, kuram ta weetu peeſolija. Man tà kà tà wajadſeja wehl ſche palikt kahdus trihs mehneſchus, kamehr wiſs nokahrtojas un kamehr jaunais draudſes wadons eeronas. Uſzihtigâ darbâ un domâs par nahkamibu es daudſreiſ ſew waizaju, ko tas Kungs preekſch manis buhs nolehmis. Peepeſchi es dabuju wehſtuli no man gluſchi ſweſchas perſonas. Ta rakſtija:

Mans mihļais draugs!

„Mana weſeliba pehdejâ laikâ ir ſtipri ſatrizinata, un ahrſts pawehl, lai uſ weſelu gadu atſtahju darbu un brauzu weſelotees. Man aiſrahdija ar wislabakàm rekomendazijam uſ Jums, kà weetas iſpilditaju. Es tadehļ wehletos ļoti ar Jums ſatiktees un par to parunatees, waj Juhs waretu, t. i. waj Juhs eſat brihwi un waj wehlatees manu weetu uſ weenu gadu iſpildit. Lai Deews muhs ſwehti un nokahrto pats muhſu leetas."

Es aiſbrauzu pee wiņa un tapu laipni uſņemts. Wiņſch man ſazija: „Man ir neleela draudſe ar nedaudſeem, bet ļoti iſkaiſiteem draudſes lozekļeem. Manas ſlimibas dehļ darbs ir druſku aiſkawets, bet es zeru, ka juhs to atkal paweikſeet. Juhs drihſ ween nomaniſeet, ka ſchee ļaudis prot zeenit darbu ewangelijuma garâ un buhs jums par to pateizigi. Es luhdſu to Kungu, lai wiņſch dod jums ſche daudſ ſwehtibas. Daru juhs uſmanigus, ka draudſê ir kahda inteligenta gimene, kas daudſ neko netur no ewangelijuma. Man leekas, ka lihdſjuhtibas juhs pee wiņeem neatradiſeet, jo wiņi wehlejàs, lai manâ weetâ nahktu kahds no „brihwajeem". Bet tas naw no ſwara, dareet apſinigi ſawu peenahkumu un Deews juhs ſwehtis."

Drihſ pehz tam es aiſbrauzu jaunajâ weetâ. Nobrauzu ſeſtdeenâ un ſwehtdeen pirmo reiſ ſludinaju. Sapulze bij newiſai leela. Bij atnahkuſchi mahzitajs, pils ihpaſchneeks ar apkalpotajeem, augſchmineta gimene un kahdi diwdeſmit draudſes lozekļi. Man iſlikàs tas ļoti maſ, pehz tam, kad es biju ſludinajis leelas pilſehtas ſapulzês. Tomehr es biju apmeerinats un man labi patika ſkaiſtà ſahdſcha ar wiņas peewilzigo luhgſchanas

naminu. Tà ka es schinî swehtdeenâ pirmo reif atrados scho kauschu preekschâ kà winu garigais gans, tad tureju par wajadsigu teem tuhlin pasazit, us kà mani sprediki pamatosees. Es wineem rahdiju no Deewa wahrdeem, ka zilweks pehz sawas dabas ir pasudis grehzineeks, bet ka Deews zaur Jesus Kristus upuri ir preeksch wina sagatawojis pilnigu taisnoschanu; ka mehs scho taisnoschanu sanemam zaur tizibu, ja peenemam Deewa Dehla ispirkdamo upuri un tizam, ka zaur to esam glahbti. Tahkak es aisrahdiju, ka tas ir weenigais pestischanas zelsch, nospreests no Deewa un ka ahrpus ta naw ne ispirkschanas, ne ustizeschanâs, ne swehtibas.

Ta bij preeziga, meera pilna swehtdeena un es biju pahrleezinats, ka Deews zaur sawu Sw. Garu un Saweem wahrdeem bij strahdajis. Es biju loti pateizigs sawam Debesu Tehwam, ka Winsch mani pehz daudsejeem darbeem pilsehtâ bij atwedis schinî klusâ, meerigâ weetinâ pee daudsi weeglaka darba.

Bet drihs man schee preeki tika pahrtraukti. Nahkoschâ treschdeenâ es dabuju no biskapa rakstu, kurâ tas man pasinoja, ka kahda inteligenta gimene no muhsu draudses winam rakstijuse, ka tas buhschot par leelu nelaimi, ja es schinî weetâ paliktu — un tà ka winsch ruhpejotees par sawa ganama pulka labklahjibu, tad winsch man leek preekschâ seschu nedelu laikâ scho weetu atstaht.

Mans preekschtezis jau sakrawaja sawas leetas, lai nahkoschâ rihtâ aisbrauktu. Es winam rahdiju wehstuli. Tas isbrihnejees wairak reises to pahrlasija. Winsch tikko gribeja tàs saturam tizet. Nabadsinsch bij loti nobehdajees un sazija: „Ai, es saprotu scho wahrdu nosihmi. Deews suhtija juhs te dehl nopeetna darba, lai dwehseles Kristum peewestu, bet sahtans juhs sche neeereds un meklè juhs aisdsiht".

Mehs kritam us zeleem un sauzam us to Kungu, lai Winsch isnihzina eenaidneeka nodomus un nokahrto wisu pehz sawa prahta, lai Wina mihlais Dehls taptu pagodinats. Wehstules saturu pawehstiju kahdam draudses lozeklim un tas pasazija tahkak un tà tas tapa sinams wisâ apkahrtnê. Sahdschâs, pilsehtâs, tirgos un namôs es biju tapis par sarunu galweno preekschmetu. Wisur runaja par to, kahdu bahrgu sprediki es, mahzitaja palihgs, esot sazijis inteligentai, „brihwo" gimenei un ka biskaps mani par to padsen no weetas.

Jo ihsâ laikâ es biju kluwis par wisas apkahrtnes noschehloschanas preekschmetu. Tika melsts, kà tas tahdâs reisês mehdi buht, ka es esot deesin kahdas sawadas leetas stahstijis. Nahkoschâs swehtdeenas rihtâ wareja redset, ka es biju sinkahribas preekschmets preeksch daudseem palizis, jo sapulze bij tik pilna kauschu, ka reti kad. Wareja redset, ka sahtans bij ahrkahrtigi puhlejees, lai preeksch manis, wahja Deewa kalpa, istaisitu wisâ apkahrtnê leelu reklamu. Sapulze pildijâs ikkatru swehtdeenu wairak un wairak. Pat no wistahlakàm malam brauza klausitaji, ziti nahza wairak juhdses kahjam, lai tik waretu tikt sapulzê.

Atteezotees us biskapa wehstuli, es neko nedariju. Pehz tam, kad es to atdewu mahzitajam, nowehleju ari winam wisu scho leetas gaitu. Es brehzu luhgschanâs us to Kungu, kursch sazijis: „Pawehli tam Kungam sawu zelu un zerè us Winu, tad Winsch gan darìs. Winsch liks aust tawai taisnibai kà gaismai un tawai teesai kà deenas sposchumam." Daw. ds. 37 : 5—6.

Leetas tahlakais wirseens tika nodots zitas rokas. Daudsi, kurus es agraki nemas nepasinu, rakstija par mani un biskaps sanehma wesela paku wehstulu no muhsu apgabala daschadàm weetam. Beigas bij negaiditas: biskaps man rakstija un atwehleja atkal palikt schinî weetâ weselu gadu, kà tas agraki bij nodomats. Mehs slawejam to Kungu par to un bijam wairak us Winu stiprinati tizibâ.

Muhsu sahdschâ bij leels preeks, kad schi wehsts kluwa sinama. Us ihsu laiku es biju atkal mass waronis. Bet es sinaju, ka kauschu lihdsjuhtiba pret mani winus newar west pee Kristus. Tas buhs eespehjams tikai tad, kad es personigi winu dwehselem nahkschu tuwaki. Man sirdî bij ta pahrleeziba, ka starp scheem kaudim ir daudsi, kuri atgreesisees pee Kristus un man bij skaidrs tas, ka to nepanahkschu zaur nopeetneem sprediķeem, bet zaur beeschàm un noteiktàm luhgschanam us to Kungu. Es usaizinaju tadehl tos, kuri wehlas, sanahkt sestdeenas wakarôs us luhgschanu. Ar katru sestdeenu muhsu skaits pawairojàs un drihs pulzejamees kahdi 30—40 luhdseji. Sahkumâ pee luhgschanas peedalijàs nedaudsi, tà ka bij mas Deewa behrnu no teem, kuri preezajàs par sawu pestischanu; bet drihs winu sirdis un mutes atdarijàs un es preezajos, kas tee bij par Deewa slawetajeem! Es biju pahrleezinats, ka luhgschanas sapulze draudsê lihdsinajas twaiku katlam fabrikâ, no kura iseet neredsams spehks un leek kustetees maschinam wisôs stahwôs, es tadehl zaur Deewa schehlastibu nolehmu peegreest schim sapulzem sewischku eewehribu, tai zeribâ, ka zaur winàm isleesees swehtibas pahr wisu draudsi. Tà es nodomaju palikt jo zeeschâ sakarâ ar scho swehtibas kanalu un sestdeenu pehz sestdeenas mehs sauzam us to Kungu, lai Winsch parahda Sawu spehku un dod nums isturibu darbâ, Kristum dwehseles peewest. Atbilde nahza drihs, par ko leezinàs turpmakas rindinas.

(Turpmak wehl.)

Kalnu Jekaba:

Naw man sche dsimtenes.

Naw manim dsimtenes; sche sweschneezibâ,
Sen tika aiswehrts tehwusemes logs,
Un schkihros es no paradises ahrem,
Kur leegâ wehsmâ schuscho dsihwib's koks.

Naw man sche dsimtenes, tik sahpju seme,
Kur grehks un nahwe — katram dsihwes stahsts.
Dehl padariteem noseegumeem gruhteem
Man janes sodam — Deewa taisnais lahsts. —
Naw manim dsimtenes . . . Es eju tahlak,
Kaist dwehs'lê neisdsehschams sahpju kwehls —
Te metu skateenu us Golgat's krustu,
Un sirdî dsili eespeeschas kahds tehls . . .
Naw man sche dsimtenes — bet tagad sinu:
Preeksch manis pukst wehl ihsta Tehwa sirds!
Jo wisu dahrgako Winsch upurejis, —
Lai nebuhtu no Wina muhscham schkirts!

Gundegas:

Es jau sinu.

Es jau sinu: zeļu
Daudsreis tumsa segs . . .
Zeļa malâ weetam
Maldu 'gunis degs . . .
Es jau sinu: sahpes
Plosts sirdi man!
— Eeluhsuse kokle
Skarbi trihzot skan; —
Bet to ari sinu,
Kas man lihdsi ees,
Tumsâ roku sneegdams,
Winsch — mans Kungs un Deews.

Kempu Karla:

Tu nahzi, Kungs!

Tu nahzi, Kungs, dehl mums lai nahwi zeestu,
Lai bausliba mums sodu nenospreestu,
Lai muhsu wainas pats us sewi greestu,
Lai muhsu grehkus tahlu projam sweestu,
Lai tâ no posta isglahbt spehtu muhs.
Par to, ak Kungs, mehs tewi usmeklejam,
Un atradufchi Tewi, pakaļ ejam:
Kaut ar par to mehs dsirdam sewi smejam,
Tad tomehr besbailigi Tewi noslawejam,
Jo debess laime mums zaur Tewi kļuhs.

Leepajâ.

Lagzdiņu Petera: * * *

(Dāvināts A. E.)

Es zinu, brāli,
Ka sirds tev dzīves tekā skuma . . .
Ka erkšķi asajie tev krūtis dūra,
Kur sāpes smeldzošas sev 'guni kūra
Es zinu to —
Un redzēju,
Ka par vaigiem noriteja,
Asaras kā lielas lāses,
Rūgti raudatas.

A. Leites:

Karstakos wahrdus sazischu . . .

Karstakos wahrdus sazischu,
Maigako dseesmu dseedaschu
Par to, no ka pahrņemts mans prahts:
Par mihlestibu un To, kas dehl winas
Krustâ kaldinats,
Kas nahwetajus swehtidams mira! —
Kur wehl ira
Kas augstaks par to?!
War mihlet: mihlako,
Draugus un radus!
Bet nahwetajus sawus?? —
To gruhti aptwert semes prahtam,
Meesâ audsinatam! —
Bet taischu es gribu tâ!
Nahz man palihgâ,
Jesu!
Lihdsi mihlet tik zehli un skaisti,
Kâ mihleji Pats,
Debess ideala
Pazilats! —

Leonijas:

Weentuligâ zelâ.

Jau saule reet . . .
Man weenai tahlak eet. —
Nahk nakts, tik tumschs tai waigs,
Man weenai prahts top baigs . . .
Un beesa migla semi sedsa,
Tik augschâ mihlas swaigsnes dedsa,
Ap mani mehness stari bira;
Tad bailu schausma sirdî mira,
Jo atminejos Draugu wareno,
Kursch walda tumsu schausmigo.
Nu sirds tik saldu meeru juht —
Man patihk weenai buht.
Man Jesus lihdsi eet, —
Lai saule reet . . .

Seemupê.

Mums rakstа:

Esmu sche gluschi schkirta no satiksmes ar tizigeem. Tik „Kr. Wehstn." ar katru sawu apmeklejumu mani eepreezina. Redsot Kristus kareiwus („Kr. W." darbineekus) ar paschaisleedsigeem wadoneem preekschgalâ spehjigi zihnotees pret tumsibu, ari man rodas duhscha, spehks, griba — un sakehruse Kristus karogu, steidsos us zihņas lauku. Pateizos Deewam par „Kr. W." Sw. Gara swaidito wadoni W. Fetleri un par wina lihdsstrahdneeku H. Redinu. Ļoti wehletos, ja „Kr. W." pehz eespehjas beeschi eeweetotu br. Fetlera spredikus. Jau sen esmu wehlejusees tos personigi dsirdet, bet tâ ka tas naw bijis eespehjams, tad wehletos tos wismas

drukatus lasit. Sinu, ka br. Fetlers loti aisnemts darbâ, waj tad kahds draudses lozeklis klausidamees newaretu tos ussihmet un tâ tos dabutu dsirdet ari tee, kam tas personigi naw eespehjams. Sewischku paldees br. Redinam par Bibeles studiju un ziteem raksteem. Tos lasu ar interesi un daschreis pat atkahrtodama.

Puninu J. . . — Sch.

No Parises Latw. mahksl. un Rakstn. weizinataju pulzina mums peesuhtitas sekoschas rindinas: „Loti godatâ redakzija! Sirsnigi pateizamees Jums par „Kr. Wehstn." brihweksemplaru, kuru Juhs lihds schim eseet mums peesuhtijuschi un laipni luhdsam winu peesuhtit ari us preekschu.

Parises Latweeschu wahrdâ:
J. A. L., S., J. A., A. G., K., D., B., Z., K., A., T., B., H., E. P., A.

Literatura dsihwê ir tikpat kâ gaisa kustibas wilnis brihwajâ, besgaligajâ plaschumâ; tik ar to isschkiribu, ka literaturas darinatajeem un waditajeem ir eespehjas pascheem sawu wilni darinat: waj nu par mihligu, spirdsinoschu pawasara wehsminu; waj par postidamu weesuli; waj par maitataju seemeli; waj ari par nogurdinoschu, dedsinoschu deenwidwehju. Kamdehl lai kristiga literatura netaptu par spirdsinoschu pawasara wehsminu, pilnu saldas patihkamas smarschas, no kuras labprahtt eeelpotu pat winas eenaidneeki? Kamdehl lai winu lasitu un pee tam atrastu baudu tikai tee, kas jau ir wairak waj masak tizigi?

A. Leite — Jakutskâ.

Eepasinos ar weenu netizigu jaunekli, kursch dsihwo netahlu no mums. Tas runaja ar nizinaschanu par Deewu — es zeetu klusu. Bet sirdî man weenmehr skaneja: zik ilgi tee preeki buhs, ko sew tagad gribi iswehletees?! Man skaneja ausis dseesmina: „Waj tew pasaules preeku tik schehl, ka pee Jesus tu nenahzi wehl?" Kahdu zeturtdeenas wakaru eju us Golgatas namu. Zelâ sastapu atkal to jaunekli. Tas jautâ, us kureeni es ejot? Tas Kungs dewa spehku sazit, us kureeni eju un usaizinat winu atgreestees no grehkeem un nahkt man lihds. Pasneedsu tam garigu grahmatinu. Winsch par to saskaitâs un aisgahja. Man gan bij schehl, ka winsch aisgahja, tomehr drihs kluwu atkal preeziga, jo sapratu, kâ pats launais bij scho zilweku suhtijis man par kahrdinaschanu. Domaju, ja Deews man grib dsihwes draugu dot, tad suhtis tizigu jaunekli un ja nedod neweena, tad ta Wina sina, gahju us Golgatu.

W. A.

Es mantoju no „Kr. W." neissakami daudsi tos leelos Deewa bijaschanas noslehpumus un esmu preeka pilns lasot 1913. g. Nr. 12, pirmo dseju: „Leeldeenrihts". Pateesi, sirds no preeka gawilê par wisu scho.

Jahnis Jugla — Bruklinê.

Esmu daudsi swehtibas baudijis, lasot „Kr. Wehstn." pagahjuschâ gadâ. Neesmu labaku awisi lasijis par „Kr. Wehstn." un luhdsu Deewu, lai Winsch Juhs un tos ustur, kuri Jums lihdsi strahdâ tai leelâ darbâ.

Mrs John Sanders, Floridâ.

Preezajos, ka „Kr. W." pagahjuschâ gadâ kalpojis kâ pamodinaschanas mehnesckraksts. Ar preeku to esmu lasijis un lasu ari schinî gadâ.

J. Weinbergs.

Leepajâ, Slimnizâ, 14. janw. 1914.

Dahrgi mihlotee eeksch Kristus un Wina walstibas! Manim Deews lizis 7 mehneschus buht klusam. To laiku toinehr saprotu, ka labâ debess Tehwa roka mani schkihstit kâ seltu rihkojas. Ar leela eekschkiga preeka pilnu sirdi preezajos un apnehmos labaki strahdat, nekâ lihds pehdejo dsihwes laiku Sw. Gara rihzibâ.

Juhsu lihdsstaistits wihna kalna strahdneeks K. Ruschewitzs.

Loti pateizos par Juhsu suhtito schurnalu „Kr. W.", kuru sanehmu pag. gadu; jasaka pateesi, ka winsch moralikâ sinâ pelna atsinibu. Ja buhtu ta laime sanemt un lasit Juhsu schurnalu us scho gadu, — kâ ari mani kaimini issakas ar atsinibu, tad buhtu man preeks lasit ari turpmak.

M. B. — Liwanê.

Atrodos scheit Wahzijâ us 2 gadeem, lai papildinatos eekschejâs misiones darbâ. No „Kr. Wehstn." negribu schkirtees. Greeschos pee Jums ar luhgumu, issuhtit man 1 eks. us 1914. gadu lihds ar premiju.

K. B. — Hanowerê.

To Kungu luhgdams, nowehlu Jums daudsi spehka Juhsu swehtigâ darbâ strahdat Wina wihna kalnâ!

L. Gibeetis.

„Kr. Wehstn" lasidams, esmu daudsi schehlastibas sanehmis.

M. Balod — Minneapolis.

Esmu tizejusi, ka tas Kungs paklausa luhgschanas. Esmu sanehmusi Wina atbildi. Jesum lai ir gods muhschigi! Mans laulats draugs jau sajuht nespehzibu karot pret Deewa wahrdu un atlauj eet sapulzês, lai gan reisem ar ruhgtumu. Winsch teiz, ka naktis zaur muhsu luhgschanu tas meera nedabunot. Dserschana ir jau masak.

Mahsa A. B.

Atskanas no swehtischanas sapulzem Golgatas Namâ.

Tâ ka pa swehtischanas sapultschu laiku schoreis biju swabada no saimneezibas darbeem, tad man bij nowehleta ta labakâ daka, kâ Marijai netrauzetai sehdet pee Jesus kahjam un klausitees us Wina wahrdeem un mahzibam. Slawets lai ir tas Kungs, kas schinîs sapulzês zaur Swehtu Garu un saweem laudim tik brihnischkigi pee wisâm sirdim strahdaja un daudsi dwehseles tika pahrleezinatas, atgreestas un swehtitas. Kas Jesum gluschi atdewâs un swehtijâs, to sirdîs nahza Sw. Gars un eenehma mahjas weetu. Mana sirds ir gawilu pilna, jo tas Kungs leelas leetas darijis ari pee mums. Winsch manu wahjo weselibu pee meesas ir dseedinajis un manu dwehseli apgehrbis ar jauneem spehkeem no augscheenes. Kamehr mana sirds pukstês, negribu mitetees sawu Pestitaju apleezinat un slawet. Luhdsu, lai Winsch man palihdsi pastahwet lihds galam pret wisâm kahrdinaschanam un saimeem. Biju apsuhdseta pee sawas draudses

mahzitaja, ka es ejot un strahdajot sektantu garâ. Tiku turpu aizinata isrunatees par garigàm leetam. Aisrahdiju, ka Golgatas Namâ neteek nekahds sektes gars neds mahziba sludinata, bet gan Kristus Gars un mahziba. Saziju, ka mums jaluhdſ tas Kungs, lai drihſ tahda pat mahziba un sludinaschana atskanetu no wisàm kanzelem. No tureenes man bija isdewiba ari aiseet un isrunatees ar wirsmahzitaju, kur atstahju ari daschas grahmatinas par Sw. Gara peepildischanu.

Mahſa K. Ahbolin, Rigâ.

Mehs Jaunjelgaweeschi dodam leezibu par swehtischanas sapulzem, ka tàs pee mums ir bijuschas par leelu swehtibu un tadehl zeram zaur Deewa schehlastibu wehl braukt uſ tàm, lai kopâ ar Jums mahzitos un stiprinatos.

B., M. K.

Kahda tiziga mahſa wehlas kopâ ar tizigeem pateiktees tam Kungam par sawu laulatu draugu, kursch ir bijis zeets kâ akmins un netizigs, bet tagad zaur ta Kunga schehlastibu nahzis pee pilnigas pahrleezibas, ka Deewu mihlet ir labak par wisu. Tas Kungs winu zaur sapneem ir darijis nemeerigu. Usmodees tas bij loti pahrbijees. Tagad tas grib Deewu mihlet no sirds un dsihwi eekahrtot pehz swehteem raksteem. Winsch swehtdeen bij Golgatas Namâ un ari pats wehlejâs, lai wisi Golgatas tizigee par winu aisluhdſ.

Mahſa G.

Kareiwju wehstules:

Rogatschewâ, Mogil. gub.

God. Fetlera kgs!

Tà kà es Juhs pasihstu kà ihstu tizigaju, Deewa behrnu, tad ari zeru, ka schai gadijumâ Juhs nepalikſeet nedsirdigs un kà ihsts Kristus mahzeklis ari pee manas nabaga dwehſeles strahdaseet, kas te wehl buhtu strahdajams. Es esmu noklihdis grehzineeks; bet tas labais Gans ir manâ dwehſelê eesitis gaismas staru un tagad mana dwehſele Sw. Gara gaismâ redſ gaischi zelu, pa kuru ir jaeet. Sche ir gauschi druhmi. Gribetu tiktees ar tizigeem br. un mahſam; tomehr ir jaapmeerinajâs. Wehletos atkal lasit „Kr. Wehstn.". Kahdâ laikrakstâ lasiju Juhſu adresi. Zeribâ rakstu Jums.

Peters Kruhminsch.

Mihlais br. Fetler! Pateizos ka manu luhgumu ispildijeet un mani pahrsteidseet ar leelu grahmatu paku. Kad es tàs sanehmu, newaru isteikt, kahdu preeku mana sirds sajuta. Swehtdeen, 15. now. biju patlaban Deewu peeluhdsis un tehju padsehris, lasiju ewangeliju un leezinaju kahdam par Jesus mihlestibu. Nowakarê skrihweris isnes leelu paku grahmatas un saka: „Re, ko tew tiziba peesuhtija!" Mana sirds gawileja. Pasemojees, pateizos Jesum par Wina mihlestibu un luhdsu, lai swehtî schìs grahmatas. Pirms gulet eeschanas, kahdam sneedsu weenu grahmatinu. Apakschosizeers to redsedams, prasa: „Kas tàs par grahmatam?" Te sanahk apkahrt leels pulks skatitees un sahk lasit pirmo grahmatu lihdſ galam. Tà leezinaja par Jesu. Sche gan neesmu tizees ar tizigeem. Bet drihſumâ zeru to panahkt, jo Warschawâ esot tizigee. Luteranu mahzitajs muhs apmekleja ar wehsti par Jesu kà Pestitaju. Brihscham gan tiziba tihri waj pagurst sem smagàs nastas, bet kad weens otrs brahlis sneedſ roku, tad eet tihri labi uſ preekschu. Pee Jesus spehzigàs rokas waru eet tahlak it labi. Sweizineet tizigos Peterburgâ un ja eespehjams, paraksteet kà Jums eet pa to leelo pilsehtu, par kuru mums stahsta ikdeenas, bet kuru redsejuschi neesam.

Sweizinadams K. Wihtſne.

— Daschi no muhsu lasitajeem newar sludinat, dseedat, waj seedot daudſ lihdsekļus Deewa walstibas darbâ. Tahdus uzaizinam swehtitees brihnischkajam luhgschanas darbam. Bet luhgt wajadsigs ari wiseem. Nodaļâ «Mums rakstâ» atrodas daudſ preekschmetu, par kureem ir jaluhdſ Deews. Nemat to pee sirds. Eetelzam katram luhdsejam eekahrtot sew ihpaschu masu luhgschanu grahmatinu, kurâ peesihmet wisas tàs wajadsibas, kuras Juhs lasiſat, lasot schis linas, ka ari zitas, un tad nesat tàs ikdeenas Deewa preekschâ.

Redakzija.

Misione.

No Jutkaischeem rakstę br. K.: Nahza pahr Latwiju mihliga un atdsihwinoscha pamoschanas kustiba zaur br. W. Fetlera darbu, no ka ari es esmu mantojis atdsihwinoschu eespaidu un waru buht dsihws leezineeks schim darbam. Mehs Jutkaischu draudsê tahdu tauschu esam laba teesa, kas luhdsam nemitoschi Deewu un gaidam atspirgschanas laikus un sawâs dwehſelês jau esam mantojuschi daudſ swehtibas. Scha 1914. gada sahkumâ iswehlejam par sawu preekschneeku br. F. Kruhminu, Wainodes sludinataju. Winsch ir dsihws Deewa behrns. Sagaidam wairak swehtibas.

Leepajâ nodibinajuschees tà Zianas kà Pawila draudsês wairak luhdseju pulzini, kuru dalibneeku mehrkis ir Deewam swehtitees un luhgt pehz pamoschanam.

19. janwarî sch. g apmekleju Dobeli un atradu tureenes tizigo neleelo pulzinu spirgtâ gara stahwoklî. 3 sapulzes preeksch peeauguscheem tapa labi apmekletas. Behrnu deewkalpojumâ bij leeli un masi. Mahſas un brahli puhlejuschees krahst un kolektet naudu preeksch jauna luhgschanas nama buhwes. Draudsê gaida uſ atlauju, eenemt kahdu tukschu weetu preeksch buhwes. Strihdus starp daschadu krist. basnizu lozekleem gandrihſ nemaſ wairs nawa. Wisi tizigee zihnàs pret kopigo eenaidneeku, kura darba rihki ir schuhpiba, kahrlis u. z. grehki. Mahſas norunaja ari uſ preekschu zenstees ar misiones un labdaribas darbeem.

H. R.

Pee mums Bostonâ schim brihscham eet tà puslihdſ labi. Br. Buschmans ir isweizigs runatajs. Tikko tas beigs studijas, winsch laikam dosees uſ Leepaju, lai tur Pawila draudsê usnemtu darbu. Mums ir zeriba pehz tam dabut br. R. Inki par mahzitaju. Tas ir dedsigs garâ.

M. Klabe.

Wez-Auzes mahzitajs K. Beldaus sahkot no 28. janwara sch. g. notureja Rigâ, Jesus basnizâ wairak swarigus ewangelisazijas preekschnesumus. Klausitaju bij dauds. Eespaids łoti labs.

Kineeschu skolotaji, wisai nemeerâ ar sawu skolu nekahrtigo stahwokli, greesàs reis pee misiones meitenu skolas preekschneekeem Tientsinâ, kura bij łoti eeslaweta sawu preekschsihmigo sekmju dehł. Wini isluhdsàs atwehli weselu deenu pawadit skolâ, lai ar paschu azim pahrleezinatos, kahdâ kahrtâ top eeguhti labee panahkumi mahzibâs un audsinaschanâ. Wakarâ tee atwadijàs ar peeklahjigu pateizibu. Leelu starpibu tee nebija atraduschi starp sawu skolu un scho, tikai tas teem bija uskritis, ka misiones skolâ deenas darbi tapa eesahkti ar rihtluhgschanu.

Tagad nu kineeschu skolotaji pahrlika, kà wini tahdu rihtluhgschanu waretu eewest ari sawâ skolâ. Wispirms tee ataizinaja weenu Buddistu preesteri. Tas no rihta lasija un isskaidroja skolneezem weenu Buddas teizeenu. Pehz 2 rihteem tas atteizàs nahkt, jo winam neesot wairak ko lihds dalit. Mehginaja wehl reis ar weenu zitu Buddistu preesteri, bet ar to isgahja tàpat. Sawâ neisdewibâ skolotaji greesàs pee Taoistu preestera, ar kuru gahja labaki.

Kahdu deenu weens amerikanu misionars apmekleja scho meitenu skolu, lai redsetu, kà wiss tur norit. Sew par brihnumu winsch atrada, ka Taoistu preesteris katru deenu skolneezem lasa preekschâ weenu nodału no Ewangelijuma. Schim mehrkim winsch bija isgatawojis sewischku tulkojumu, kurâ wisi sweschee wahrdi bija islaisti un „Jesus" wahrda weetâ tapa leetots „skolotajs". Tahdâ kahrtâ kineeschu meitenes drihs ween eepasinàs ar Ewangelija stahstu.

Kristigajuma uswara. Sansibarâ us tirguslaukuma atrodas kluzis, kuru agrak leetoja pee wehrgu pahrdoschanas. Schis kluzis modinaja behdigas atminas. 4 gadusimtenus winsch bij zilweku rupjakàs paschlabuma mekleschanas simbols. Peenem, ka schaî laikâ wairak kà 8 miljoni wehrgu tikuschi zelti us schi klutscha un pahrdoti. Bet kahda pahrmaina! Behrnu raudaschana nejauzas wairs ar nabaga mahtes waideem. Winus wairs nespeesch pee paklausischanas besjuhtiga wehrgu tirgona pahtaga. Tagad kluzis stahw tuwumâ uszeltâ basnizâ un kalpo altara weetâ. Winsch tur stahw kà peemineklis Dawidam Liwingstonam, kursch scho basnizu dibinaja.

No Kinas. **Kitschwangâ** raksta kahda misionare par tureenes apstahkłeem sekoscho: „Schi wasara bija mums Kinâ sewischki leetaina. Łoti mas bija tahdu deenu, kur wareju ar Bibeles seewu iseet darbâ. Esmu bijusi daudsâs mahjâs, un wisur schehlojas, ka maise dahrga un darba naw. Kahdâ gimenê, kuru mehs apmeklejam, seewa sehdeja durwju preekschâ un gribeja sawam, jau daudsreis lahpitam apgehrbam, wehl eelahpu uslikt, winas wihrs sehdeja blakus un mekleja is sawàm skrandainajàm drehbem Kinas milijonus (insektus); darba naw, maises truhkst, istaba tukscha un nemihliga. Kahda kaiminu seewa ari peenahza un schehlojas, es saziju winai, jums jau ir wehl labas drehbes, tad wina parahdija tàs skrandas, kuras bija sem labà apgehrba. Ir atkal redsams, zik gruhti nahkas strahdat, lai łaudis atgreestos. Daudsi nahk pee mums un saka, ja mehs winu slimos isdseedinasim, jeb darbu dosim u. t. t., tad wisi nahks un tizès. Bet mehs sinam, ka schahdi solijumi ir tik tukschi wahrdi. Mehs bijam ari gimenês, kur nesuhdsejàs par dahrgajeem laikeem, bet wisi bija peeteekoschi, wisi glihti apgehrbti, skroderu pulks gatawo skaistas wasaras drehbes, un seemas uswalki, no dahrgàm ahdam, karajas ahrâ — saulê. Man jaatsihstas, ka labaki eju pee nabadsineem, jo wini ir preeksch ewangelijuma usnehmigaki nekà bagatee, no kureem daudsi ir bijuschi muhsu sapulzês. No atgreeschanam wehl newaru wehstit, bet ir redsams, ka tas Kungs swehti muhsu seeweeschu darbu, jo swehtdeenâs ir katrreis wairak seeweeschu, nekà wihreeschu. Schur tur peedsihwoju ari daschus preekus. Kreis kahda kristigaja wehlejàs, lai es palihdsu winai luhgt pehz Sw. Gara, tà ka atdaritos winai azis un sirds, un wina waretu wairak no Deewa wahrda saprast. Daschi łoti labi stundâs usmana, kas man preeku dara, bet par schehlumu, tee kam gruhtaki eet, aismirst katkismi mahzitees un swehtdeenâs Bibeles pantinas, bet tomehr wini ir jau daschus sołus us preekschu spehruschi un wineem ir preeks pee ta. Tik wajadsiga nenogurstoscha pazeetiba un nerimstoscha luhgschana, lai mihłajeem łaudim palihdsetu. Es strahdaju sawu darbu ar leelu preeku un esmu pateiziga par muhsu lihdsstrahdneezi, Bibeles seewu, kura gan jau 70 gadus weza, bet strahdà łoti uszihtigi.

Patureet muhs aisluhgschanâs, juhs sweizina eeksch ta Kunga lihdsstaistitee. E. un F. Krienke.

Scheit Konfuzijs! — Scheit Kristus! Kinâ noteek leela zihna starp konfuzionismu un kristigajumu. Nemas newajadsès usswert, ka schai zihnai ir leela nosihme pee Kinas religiskas attihstibas. Wajag tikai nogaidit, kà schi zihna isbeigsees. Konfuzeeschi juht, ka ja dod weenlihdsigas teesibas wisàm religijam, tad kristigajums nems pahrswaru un eeguhs pat pilnigu uswaru, un tikai tad, ja konfuzionisms teek atsihts par walstsreligiju, tad winsch war pastahwet pret kristigajumu. Schi ir eewehrojama kulturas zihna no wisleelakàs nosihmes, warbuht us dsihwibu un nahwi. „Scheit Kristus!" skan is kristigo kineeschu rindam. „Scheit Kristus!" tà lai wineem par eestiprinajumu atskan is muhsu rindam. Wairak kà jebkad ir no swara tagad, ka kristigà draudse peedomatu pee sawas misiones Kinâ un pee winas leelàs tautas, un mums wairak kà jebkad wajag saweenot sirdis un rokas un luhgt ari preeksch Kinas: „Lai nahk Tawa walstiba!"

Kinâ buddifms fahk atdsihwotees un taisit jaunus planus. Tikschot gahdats pabalsts buddistu propagandai; domâ dibinat sludinataju seminarus, elementarskolas, buddistu rakstu apgahdneezibu, wisu pehz kristiga misiones darba parauga. Pat kristigo swehtdeenu grib peenemt kâ dusas deenu. Sawus jaunos statutus buddistu basniza jau eesneegusi waldibai Pekinâ.

Konfuzionisms ari puhlas tapt par walsts religiju (peemehrodams wisu kristigajumam), zaur ko zełas ne masas breesmas kristigajam misiones darbam. Tadehl tagad, kur Kinâ wifs ruhgst, sewischki par to jaaisluhdſ.

„Sw. Rakstu dahwinaschanas misione", kura par welti isdala Deewa wahrdu, pehdejâ laikâ isplatijuse łoti daudſ Bibeles dałas starp **igauneem**. Tuhkstoschi zeetumneeku, atrasdamees garâ, behdigâ zełojumâ uſ Sibiriju un zitàm Kreewijas dałam sanehmuschi jauno deribu. Daudsi no wineem jau peerahdijuschi, ka wini prot zeenit scho dahwanu. Bes tam daudsi nabadsigi un atstahtu dsihwodami semneeki, kureem basnizas naw weegli peeeetamas, ari ir dabujuschi ewangelijus. Łoti maſ ir tahdu nabadsigu igaunu, kam ir Bibele, jo wineem lehtas Bibeles naw dabujamas. — Schi pate misione nodomajuse par apmehram 1000 rubłeem aissuhtit Jahna ewangeliju uſ Indiju katram pasta preekschneekam, kuru pawisam ir 25.000.

Dr. Wudro Wilsons, Sabeedroto Walstju prezidents, stahsta, ka winsch reiſ atradees kopâ ar Mudiju balbeera weikalâ. Mudijs sehdejis uſ krehsla winam blakus un winsch warejis wisu saprast, ko Mudijs runajis, un kaut gan Mudijs runajis pawisam dabiski un weenkahrschi — bet no ta, kas pildijis wina dwehseli — Wilsonam lizees, itkâ winsch atrastos ewangelisazijas sapulzê. Balbeeri, kuri Mudiju nepasina, bijuschi aisgrahbti. „Un man," Dr. Wilsons saka tahłak, „aisejot bija tâ, itkâ es atstahtu deewnamu."

Starptautiska Bibeles studija.

H. Redina:

16. febr. Luk. 11:37—54.

Jesus leekulibas eenaidneeks.

Selta teksts: Nepeewilatees! Deews nelaujas apsmeetees. Gal. 6:7.

Kamehr tas Kungs Jesus atraidija apwainojumu, itin ka Tas welnus isdsenot zaur Belzebula spehku un atsazijâs Juhdeem dot zitu sihmi, kâ ween Jonas sihmi, pee tam tos pamahzidams atgreestees pee Ta, kas ir wairak nekâ Jonas — kahds wariseſs To eeluhdſa pee sewis pusdeenâ. Tas neeeluhdſa Jesu aiſ draudsibas waj peekrischanas, bet laikam negribedams, lai tas Kungs ilgaki runâ uſ tautu. Wariseſs iswehlejâs no 2 nepatihkamâm leetam masako. Tas pee tam gribeja ari laikam eejoschaki isrunatees ar to Kungu par dascheem jautajumeem, bet baidijâs dsirdet Wina pateesâs atbildes łauschu klahtbuhtnê. Tadehl tas nesarihkoja tam Kungam wakarinas, bet eeluhdſa pee sewis brokastis.

I. Tas Kungs Jesus pee wariseja pusdeenâ. 37 p. Ta Kunga galwenâ bariba bij — darit Sawa debesu Tehwa prahtu, tomehr Winsch peenehma ari wariseja eeluhgumu un eegahja wina namâ, lai waretu wineem wehl daudſ wairak pateesibas sazit. Zilwekſ war ehst reiſê ar netizigeem, ja nedara neko pret apsinu, bet leezina teem par Pestitaju.



Pee asaida.

Mosus bausłibâ bij daschi preekschrakſti par meesas masgaschanu, kureem nosihme. Bet wezaji bij schos preekschrakstus pawairojuschi daudſ nesehdsigeem likumeem. Ir łoti prahtigi, masgat netihras rokas pirms ehschanas, bet naw prahtigi sazit, ka zilwekſ naw deewbijigs, ja tas pirms ehschanas tihras rokas naw eemehrzis uhdenî. Mk. 4:1—8. Ta Kunga rokas bij tihras un tadehł Winsch neeeskatija par wajadsigu, winas wehl reiſ masgat. Tâ kâ uhdens newar pataisit zilweku swehtaku, tas Kungs schoreiſ nemasgajis rokas, apsehdâs. Winsch tureja par daudſ swarigaku, ka rokas ir tihras no netaisnibas, kahjas no łauneem zełeem, sirds no eekahroschanas, netihrâm domam un mantkahribas.



Trauki roku masgaschanai preeksch ehschanas.

Wajag sargatees strihdu eesahkt. Bet tas Kungs bij nahzis, lai mahzitu pateesibu un łaudis atswabinatu no zilweku uskrautâm nepanesamâm nastam. Ja tas dascheem ari nepatiktu, tomehr reiſ tas bij jadara un taisni tagad bij uſ to isdewiba. Tâ tas Kungs atlihdsinaja par pusdeenu ar pateesibas sludinaschanu.

II. **Pahrmetumi wariseeem.** 38—44. p. Wariseji bij stingrakâ sekte Juhdu draudsê. Tee zentâs burtiski ispildit bausłibas nosazijumus un zaur paschu spehkeem tapt taisni. Sawu eenaidu pret bausłibu tee luhkoja paslehpt aiſ daschu formu un zeremoniju pamatigas ispildischanas, kamehr galwenos bauschłus tee atstahja neeewehrotus. Tee nebijas no Deewa, bet no zilwekeem. Tee nezentâs Deewam paklausit, bet luhkoja istapt zilwekeem. Tee nemekleja mahzibas kodolu, bet palika pee tschaumalas. Tee gahja garam galwenâm leetam un uskawejâs pee blakus leetam. Zaur masâ bauschła ispildischanu tee luhkoja

apslehpt leelà bauschla pahrkahpschanu. Pee tam tee bij lepni uf to, kas tee eedomajàs esam un israhdijàs itin ka tee buhtu taisni.

Tà kâ warisejs brihnijàs par to, ka Jesus nemasgajàs preeksch asaida, tad tas Kungs tulit eesahka teem nepahrprotami usrahdit grehkus. Winsch bij weenmehr schehligs un laipnis pret atgreesigeem grehzneekeem, bet bahrgs pret paschtaisneem leekuleem. Kas padodàs pateesibai, teek mihli usnemts, kas turàs preti, dabun dsirdet neeetehrptu pateesibu. Ja tas nelihds, tad nahk pahrmahzibas, ja tàs nelihds, tad sods. Wina swehtàs dusmas saskaneja ar Wina kehnina godu. Daschus wariseja grehkus tas Kungs sauz wahrdâ.

1. Tee schkihstija ahrpusi. Tee ruhpejàs par trauku tihribu, bet sirds bij netihra, pilna ar laupijumu, blehdibu, mantkahribu, dusmibu un lepnibu. Ahriga tihriba wehl nenosihmè ka sirds ir schkihsta. Zilweks war labi apgehrbees eet basnizâ, bet ikdeenischkâ dsihwê un darbôs buht swehtam, ir dauds gruhtak. Daschi eet klosterî lai israhditu swehtumu, bet grehks tos ir tur neatstahj, tee beeschi ir masak swehti nekà ziti laudis, kas strahdadami laizigu darbu, puhlas buht taisni un nenoseedsigi Deewa preekschâ. Inkwisitori islikàs buht loti swehti, bet sirdîs bij swefchi Deewam, asinskahrigi un kahribâs dsihwodami laudis, kas nekalpoja Deewam, bet wajaja tizigus, kà warisejì Jesu Kristu. Atgreests skurstenslaukis war buht Deewa preekschâ schkihstaks nekà neatgreests garidsneeks. Tas Kungs Jesus atgahdinaja warisejeem, lai tee drusku wingrinàs pateesâ schkihstibâ, dodami dalu no blodas eekschpuses nabadsineem. Nebuhs nemas grehks, ja tee to daris ar nemasgatàm rokam, bet ar tihru sirdi.

2. Dewa desmito teesu no mehtram, dillem un dahrsa augleem, bet bij netaisni teesas spreeschanâ; tee aprija atraitnu namus. Tee pee tam jutàs tik zeenijami, ka mihleja labpraht

3. Sehdet augstôs krehslôs basnizâs, lai laudis redsetu, zik tee deewbijigi. Pirmajam buht, nenosihmè lepnibu, bet tihkot pehz goda, kahds ar pirmo weetu saweenots, ir lepniba. Jesus nesmahdè to godu, kas nahks lihds amatam, bet nosmahde to, kas peenem amatu goda labad. Kas juhtàs apwainots, ja netop pasemigi sweizinats un sehdinats augstakâ weetâ, ir godkahrigs un tahda deewbijiba ir leekuliba. Pehz Jesus wahrdeem tahdi laudis ir kà paslehpti kapi, wirspusê isgresnoti, tomehr pilditi mironu kauleem. Ahrejais paslehpj eekschejo, tomehr eekschejais zaur to netapa zitads waj labaks. Zilweku preekschâ tee isskatijàs labi, bet preeksch ta Kunga, kas pasihst sirdi, tee bij reebigi. Zilweka sirds war buht Deewa nams un kaps, labakais un sliktakais. Kari reisem iszehlàs tadehl, ka daschas personas nejutàs deesgan godatas.

III. **Pahrmetumi rakstu mahzitajeem.** 45—54. p. Rakstumahzitaji bij tautas stuhdetee likumprateji un teesneschi. Teem schkita, ka naw slikti usrahdit grehkus weenkahrscheem laudim waj warisejeem, pee kureem peedereja wisadu kahrtu laudis, bet ka ir nepareisi to paschu darit pee stuhdeteem wihreem. Us to tas Kungs ari us wineem saka: wai!

1. Par jaunu smagu preekschrakstu isdoschanu preeksch tautas, kamehr paschi i nedomaja tos ispildit. Tee komandeja, ziteem lij jaklausa. Pehz winu eewedumeem, deewbijiba israhdijàs kà loti smaga mahksla. Scho tee likàs protam un sinam, bet nekad paschi nemehginaja peekopt.

2. Par winu asinskahrigo burta tizibu. Winu tehwi bij nokawuschi praweeschus. Abels kà pirmais, kas zeeta taisnibas labad, teek ari peeskaitits praweescheem. Abels sinamâ mehrâ bij preekschsihme us Kristu, kamehr Kains preekschsihme us Judasu un netizigo, nepateizigo Juhdu tautu. Sahkot no wina un beidsot pee Zakarijas ka pehdejâ wezàs deribas mozekla (2. Laik. 24 : 21), kursch bij Baranijas dehls un (Mt. 23 : 35; Jer. 26 : 14—15) Jojadas dehla dehls. Scho slepkawu behrni atkal turpinaja tehwu darbus, aprakdami praweeschus preeksch sewis us wiseem laikeem, winu mahzibai wehl tagad netizedami un klahtbuhdamâ laikâ praweeschus wehl tagad wajadami. Labak ir klausit Deewa suhtnu wehstij, kamehr tee dsihwo, nekà pehz nahwes teem taisit behru gahjeenus un zelt akminn peeminekłus un winus mihlet. Leela leekuliba ir, miruschus mahzitajus godat un dsihwos wajat (Ap. D. 7:51—52). Kamehr tee miruschus swehtos godà tadehl, ka tee wairs newar besdeewjeem grehkus usrahdit, tikam tee kops pastahwigi eenaidu pret Deewu. Zaur peeminekłu zelschanu tee padara tehwa slepkawibas neaismirstamas.

Ari Kristus apustułi tika wajati tikai winu leezibas dehl, tadehl, ka Jesus tos bij suhtijis. Tà wezâ, kà jaunâ deribâ praweeschu un apustułu asinu labad nahkuschas leelas sodibas pahr walstim, tautam un pilsehtam (50—51; Mt. 23 : 34—35). Jesus. Stepinsch. Peters. Jerusaleme.



Mehtra, weens no teem augeem, no kureem juhdi ar sewischku „akuratibu“ nehma desmito teesu (Luk. 11 : 42).



Dille, kruhmweidigs augs, apm. 2 pehdas augstumâ, aug us Tabora kalna un starp dahrsa augeem, un tapehz desmito teesu no wina ari janem.

3 Par atsihschanas atslehgas nonemschanu. Ir loti slikts aprehkins, ja zaur nesinaschanas eeweschanu un ustureschanu grib waldit religiskôs jautajumôs. Tas agrak waj wehlak bahrgi atmaksajas. Rakstu mahzitaji bij nonehmuschi tautai atsihschanas atslehgu. Tee bij peesawinajuschi Deewa pawehlu sinaschanas, bet paschi tàs neispildija, neds lahwa laudim Deewam paklausit un praweeschu preekschsludinato Kristu peenemt par Pestitaju. Tà tee nelahwa laudim eemantot muhschigu dsihwoschanu, bet pawehleja sawus likumus turet augstaki par Deewa wahrdu. Turpreti tas Kungs pawehleja: meklejeet rakstôs (Jahn. 5 : 39) un mahzekleem atdarija sapraschanu (Lk. 24 : 32, 45).

Warisejs laikam noschehloja, ka bij to Kungu eeluhdsis sawâ namâ. Tas Kungs wina maso weesmihlibu bij bagatigi atlihdsinajis, mehginadams glahbt wina un ta draugu dwehseles. Ka tee wehl tagad neatgreesàs, ir gaischs peerahdijums, ka sahles nebij par stipràm. Warisejì un winu pehznahzejì palaujas us rupjibam, wiltibu un krahpschanu, bet taisnee us pasemibu, weenteesibu un ustizeschanos Deewam. Rakstu mahzitaji palika sawôs grehkôs un tadehl Kristus: wai! pahr wineem apstiprinajàs.

M. N. Jasnowskajas:

Tiziba isnihzina bailes.

23. februarî. **Luk. 12 : 1—12.**

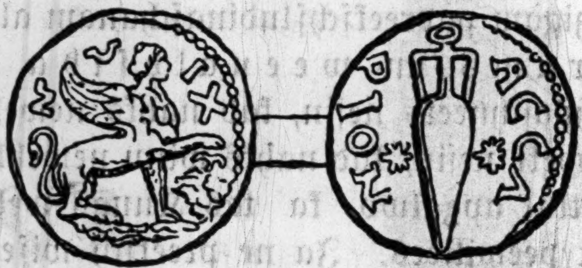
Selta teksts: „Ikweenu, kas mani apleezinàs zilweku preekschâ, to ari tas Zilweka-dehls apleezinàs Deewa engelu preekschâ. — Luk. 12 : 8.

Galwenàs domas: Kawekłu nowehrschana no mahzekłu zela.

I. **No Jesus Kristus mahzekla teek prasits,** (1—3 p.; Mat. 16 : 6), **fargatees no warisejus rauga, kursch ir leeku-**

liba. Raugs ir miltôs apslehpta dsihwa, darbojoschàs weela, kura nemanot isplata fawu ruhgschanu no weenas dalinas us otru, lihds wisa masa fahk ruhgt. Wariseju dabâ bij leekulibas weela, griba israhditees par tahdeem, kahdi wini pateesibâ nebij, un schi leekuliba pahrnehma wisu winu eekschejo buhtni. Tee walkaja masku, kura apslehpa winu launo sirdi. Baididamees no laudim, tee apslehpa fawas pahrleezibas, tà ka tanî laikâ bij bihstami runat pateesibu un dsihwot pehz tàs, bes ka buhtu jabihstàs no soda. Nepateess zilweks newar buht ihsts Jesus mahzeklis. Leekuliba ir gekiga, jo war peenahkt deena, kad wiss bes schehlastibas teek atklahts un pateesiba top sinama.

Peemehrs. Kahdâ stahstâ tika tehlots skolotajs, kursch isdarijis slepkawibu. Pehz tam winsch wairs newareja meerigi skatitees us behrnu newainigàm sejam. Winsch gahja un apraka nokauta zilweka lihki; apsinas mozits, tas bija speests winu atkal atrakt. Tad winsch eemeta mironi straujâ upê, bet upe isschuwa un lihkis tapa atkal redsams. Tas apklahja winu sausàm lapam, bet sazehlàs stipra wehtra un ismehtaja lapas. Tapat ari ir ar neatsihtu grehku, kuru mehs nopuhlamees wisadi paslehpt no lauschu skateem.



Artawa dabigâ leelumâ (is Britanijas museja, Londonâ). Luk. 12; 6.

II. **Zilwezigu bailu nowehrschana**; 4—7 p.

Jesus nowehrsa schkehrschlus no zela dascheem, kuri wehlejas buht par Wina mahzekleem.

1. Winsch rahda, ka wajag Deewu wairak bihtees nekà zilwekus.

2. Winsch norahda us debess Tehwa mihlestibu, kura muhs apsargà.

3. Wiswairak wajag bihtees no nepaklausibas, kura muhs wed us pasuschanu. „Uguns sankis" bij weeta, kur tika iswesti wisi atkritumi no Jerusalemes; tur bij pastahwigi smaka no netihrumeem, kuri dega nedsehschamam uguns leesmam. Tas mums atgahdina sodu, kas sagaida grehzineekus. Zilweki war launu darit tikai meesai, bet Deews war pasudinat dwehseli uguns sankî.

II. **Kristus atklahta apleezinaschana**, 8. 9. p. Beeschi bailes par to, ko sazis waj domàs laudis, kawè zitus atklahti apleezinat Kristu. Ziti baidas apleezinat preeksch wiseem fawu tizibu us Kristu tadehl, ka bihstas no saudejumeem, kuri zaur to waretu zeltees. Bet zenschotees paturet semischkigus labumus, zilweki nolaupa few debesu mantas.

Atminesimees atgadijumu Jesus dsihwes laikâ semes wirsû, kad Winsch gahja us Jerusalemi un suhtija diwi mahzeklus usmeklet mahjweetu Samarijas zeemâ; bet tapehz ka ta Kunga waigs bij wehrsts pret Jerusalemi, eedsihwotaji atsazijàs peenemt Winu waj Wina mahzeklus. Saschutuschee mahzekli gribeja likt ugunim krist no debesim, bet Jesus pahrmesdams to wineem, pazeetigi turpinaja fawu zelu. „Bet," juhs fazifeet, „wiss noriteja meerigi, masà fahdscha nedabuja zeest par fawu noseegumu." Ja, teescham nekas nenotika. No rihta agri wini, kà parasts, usmodas, ap wineem bij netrauzets meers; nekas sewischks nenotika. Netapa padarits neweens brihnums, nenotika neweena dseedinaschana, wini nedabuja dsirdet neweenu jaunu lihdsibu, neweens jauns mahzeklis nepeeweenojàs Kristum. Ja wismas weens brihnums buhtu notizis masajâ zeemâ, winsch buhtu atsihmets wehstures lapâs un usglabats lihds muhsu deenam; bet sem schahdeem apstahkleem — winsch gluschi tika dsehsts.

IV. **Swehtais Gars — muhsu palihgs gruhtôs apstahklôs**; 10—12 p. Winsch ir muhsu wadons; Winsch mums dod dedsibu un dsihwibu, wajadsigo gudribu un gaismu. Swehtlaimigs tas zilweks, kursch fawâ sirdî ir sanehmis Sw. Gara dahwanu un paklausa Winam.

Warwaras Fetler:

Palauschanàs us mantu un palauschanàs us Deewu.

2. martâ. **Luhk. 12:13—34.**

Selta teksts: Kur juhsu manta, tur ari buhs juhsu sirds. Luk. 12:34.

1. Jesus iswairas no strihdus dehl ihpaschuma isdalischanas.

„Weens no laudim" greesàs pee Kristus; tas nebij wina mahzeklis, nedz peekritejs, bet zilweks, kursch zereja isleetot Jesus eespaidu fawu materialo apstaklu uslaboschanai. Winsch pahrtrauz Jesu sprediķa widû; no ka redsams, ka tas wisu laiku domajis par fewi un fawu mantojumu. Winsch redseja, ka Jesus gudrs, taisns un ruhpejas par lauschu wajadsibam; winsch redseja, ar kahdu droschsirdibu Tas atmaskoja warisejus un zitas eewehrojamas personas. Tas winu weda us domam, ka Jesus Kristus — buhtu wisderigakà persona, lai daritu eespaidu us wina brahli. Kristus atteizàs eejauktees schinî jautajumâ tapehz, ka jaunekls un ta brahlis bij pasaulneeki un mantkahrigi laudis, un weenkahrscha ihpaschuma pahreeschana no weena us otra, bes Deewa Walstibas weizinaschanas noluhka, waretu abôs wehl wairak attihstit skaudibas un mantkahribas garu. Jesus atraida jaunekla luhgumu, lai rahditu tam zelu labaka dahrguma eeguhschanai. „Dsenatees papreeksch pehz Deewa walstibas un wina taisnibas, tad jums wisas schàs leetas taps peemestas (31. p. Mt. 6:33).

2. **Brihdinajums pret mantkahribu.**

Saruna noteek lauschu klahtbuhtnê. Jesus isloba no winas mahzibu preeksch klausitajeem ar wahrdeem „peeraugat un sargajatees no mantas kahribas...". Wehleschanàs likumigâ zelâ eeguht zik eespehjams wairak, ir progresa un ziwilisazijas sakne, bet ta pati wehleschanàs, nenormali attihstita, neatrasdamàs sem prahta, sirdsapsinas un Deewa wahrda kontroles, zensdamàs ko eeguht us zita rehkina, ir grehziga.

3. **Diwejadi dahrgumi.**

Dsihwe naw tikai esamiba, bet ta eeslehds fewî wisu, kas dara scho esamibu swehtigu, preeka pilnu un derigu preeksch tagadnes un muhschibas. „Neweens nedsihwo no tam, kà winam pahrleeku dauds mantas." 15. p.

Materielas dahwanas: Manta, ehdeens, mahjas, weeta, nauda un wisas tàs preekschrozibas, kuras dod ziwilisazija.

Garigas dahwanas: Raksturs, meeriga apsina, taisniba, deewbijiba, brahlu mihlestiba, gatawiba kalpot, debesu walstiba un wisas rakstura daschadibas, kuras sagatawo scho walstibu.

Laiziga manta ir fawâ weetâ. Behrnôs wajag eeaudsinat paschapsinigu peenahkumu ispildischanu, kà: eetaupit ko no fawas kabatas naudas, ruhpeschanos par fawu weselibu un darba spehjigumu u. t. t. Trepem, kuru galotne aissneeds debesis, ar weenu ir pamats us semes. Semes dahwanas ari wajadsigas preeksch kalposchanas debeschkigeem mehrkeem. Ja turpreti semes dahwanu eemantoschanu usskatam par dsihwes mehrki, tad wina top mums par lahstu.

4. **Jesus paskaidro fawu mahzibu ar lihdsibu.**

Lihdsibas galwenà persona ir bagatneeks, tapehz ka bagatneeki wairak padoti mantkahribas grehkam. No lihdsibas naw redsams, ka winsch buhtu bijis negodigs un eeguwis mantu netaisneem lihdsekleem; laba rascha ir likumigs nn newainigs eeguwums. Grehks bija ne paschâ eeguwumâ, bet patmihligâs un mantkahrigâs attezibâs pret scho eeguwumu. Eeklausisimees wina sarunu ar fewi paschu: „Ko darischu? Jo man newaid, kur fawus auglus likt." Winsch wisur skatijàs, mekledams weetu preeksch faweem dahrgumeem, bet tikai ne us debesim; tas neredseja, ka wina graudeem buhtu deesgan weetas nabaga lauschu schkuhnôs, atraitnu namôs un issalkuschu behrnu mutês. Winsch taisijàs noplehst fawus schkuhnus un zelt jaunus un zereja us garu muhschu. Schi zilweka wisleelakà

kluhda bija ta, ka winsch no wiseem saweem planeem bij islaidis Deewu; kursch weenigi bij pilntecsigs saimneeks pahr winu un wisu ta ihpaschumu. Winsch saka: „Mani augki, mani schkuhni, mana maise, mana manta un pat mana dwehsele."

5. **Tas, kursch top bagats eeksch Deewa.**

Deews grib, lai mehs buhtu bagati, bet ar ihstu, nesuhdoschu dwehseles bagatibu. Winsch grib, lai mehs buhtu bagati sche wirs semes, kà wina behrni — mantneeki un Kristus lihdsmantneeki; lai mehs buhtu bagati tizibâ, mihlestibâ, preekâ, meerâ, labôs darbôs, brahlu mihlestibâ, pasemibâ un ar wiseem Sw. Gara augleem. Stahsta par kahdu Ateneeti, kursch eemetis sawu seltu juhrâ, sazidams: „Es pasudinu tewi, lai tu nepasudinatu mani." Zik daudf labaki un wairak kristigi buhtu, ja daudsi no tizigeem ismestu sawu seltu ne juhrâ, bet preeksch misionem, basnizam un bibliotekam, preeksch seminareem un zitàm eestahdem, kuras kalpo zilwezes atihstibai.

Peemehri. Tolstoja stahstâ „Zik daudf zilwekam semes wajadsigs", teek aprakstits zilweks, kuram apsolits tik daudf semes, zik winsch paspehs apskreet deenas laikâ, no saules lehkta lihdf reetam. Schis zilweks eesahk lehnam, bet pastahwigi paahtrina solus, paleelina rinki, skreen aisween ahtrak un ahtrak, lihdf beidsot nokriht nedsihws. Milsiga lauka weetâ winsch eemantoja tikai trihs arschinas semes, kur winu paglabaja. — Kahds pastahsta, kà winsch apstahjees naudu sawahkt. Winam jautaja, waj winsch to brihwprahtigi darijis, gribedams isleetot sawu energiju preeksch labakeem darbeem? Tas atbildeja, ka tas tà pateesi ir. Winsch skaidri dsirdejis Kristus sauzeenu, skaidri redsejis, zik schausmiga schi dsihschanàs pehz naudas un sapratis, ka naw meera, nedf preeka, nedf moraliska apmeerinajuma, ne droschibas kahdâ usnehmumâ, ja dsihwe naw apslehpta ar Kristu eeksch Deewa. Dsihwe peeder Kristum un to wajag isleetot, lai isplatitu Wina Walstibu. Bet tas redsejis, ka nebij Deewa prahts, lai winsch pawisam pahrtrauktu tirgoschanos, tapehz tas ari turpinajis nodarbotees, isleetodams preeksch tàs tikai diwus mehneschus gadâ, bet atlikuschos desmit mehneschus strahdajis ta Kunga druwâ. Us sawu mantu winsch skatijas, ka us Deewa ihpaschumu un wisu atdewa preeksch Deewa darbeem, atstahdams sew tikai dalinu usturam.

Daschus gadus atpakal kahds bagats bankeers Nu-Jorkâ saprata, ka Deews grib no wina, lai tas strahdatu sawâ usdewumâ tikai tikdaudf, lai nopelnitu sew usturu, bet wisu zitu laiku lai seedotu swehtdeenas skolas darbam. Bankeers paklausija ta Kunga aizinajumam. Tas bij diwpadsmit gadus atpakal, bet tagad schis zilweks ir preekschneeks weenai no 4 leelakàm swehtdeenas skolam pasaulê. Tas Kungs pa scho laiku zaur winu strahdajis ari daudf preeksch wispahrigàs swehtdeenas skolas leetas.

H. Redina:

9. martâ. Luk. 12:35—48.

Peenahkums buht nomodâ.

Selta teksts: Swehtigi tee kalpi, ko tas Kungs pahrnahzis atradis nomodâ. Luk. 12:37.

Daudf lauschu garigâ sinâ ir ihsredsigi. Tee domà tik par nahkoscho stundu, deenu un gadu; ziti domà ari drusku par mirschanu. Bet Deewa behrni redf swehtôs rakstôs, ka mums sagaidams brihnischks, leelisks, neaprakstams peedsihwojums, proti — ta Kunga Jesus Kristus otrâ atnahkschana. Tas Kungs pats un tas Sw. Gars zaur apustuleem muhs skubina buht nomodâ, buht gataweem us Wina atnahkschanu.

I. **Kristus atnahkschana** 35—36 p. Jaunas deribas 260 nodalâs ir 300 reises runats par ta Kunga atnahkschanu. Pirmee kristigee saprata zaur Sw. Garu, ka Winsch nahks pateesi. Wina atnahkschana tapa uslukota par wisswarigako tuwakas nahkotnes peedsihwojumu un eeduhschinaja ta Kunga swehtos panest wajaschanas. Top saprasts, ka tas Kungs kà labais Dahrsneeks bijis wairak reises muhsu semei loti tuwu, ka peemehram pee Jerusalemes ispostischanas, Romas krischanas, protestantu reformazijas, Frantschu rewoluzijas, Kinas atwehrschanas, Balkanu tautu sazelschanas. Wisâs schinìs leetâs redsam ta Kunga teesu un atswabinaschanu. Lai gan tas Kungs neredsami ir ikdeenas pee mums un nahk reisem loti tuwu meklejamam dwehselem, tomehr Winsch nahks reif kà Bruhtgans, sawus swehtos aisnemt, lai ar teem swehtitu ta Jehra kahsu meelastu un pehz tam Winsch nahks nodibinat tuhkstoschgadu meera walsti. Pee schis atnahkschanas Winsch buhs ari redsams.

II. **Kristus atnahkschanas laiks** (35. 38 p.) ir nenoteikts. Nakts pehz Juhdu paraschas tapa eedalita trihs waktìs. Reisem nama kungi nahza itin drihf, reisem tee lika us sewi loti ilgi gaidit. Daudsi peewihluschees, kas noteikti noteiza ta Kunga atnahkschanas deenu un stundu. Schahdàm zilwezigàm papreekschsludinaschanam allasch sekoja leels garigs nogurums un weenaldsiba pee tizetajeem. Itin kà nama ihpaschneeks nesin, kad nahks newehlamais weesis, saglis, tà zilweki nesin, kad nahks winu newehlamais Sogis (39. p). Kas atkal apgalwo, ka tas Kungs wehl ilgu laiku nenahks, war loti peewiltees. Ja ne preeksch wiseem, tad tomehr preeksch wineem tas Kungs war drihsi atnahkt un teem buhs jaredf tas Kungs, ja ne kà Draugs, tad kà Pretineeks. Tas Kungs nahks peepeschi un negaidits. Tadehl mums jabuht nomodâ un gataweem (1. Tes. 5:2; Par. 3:3).

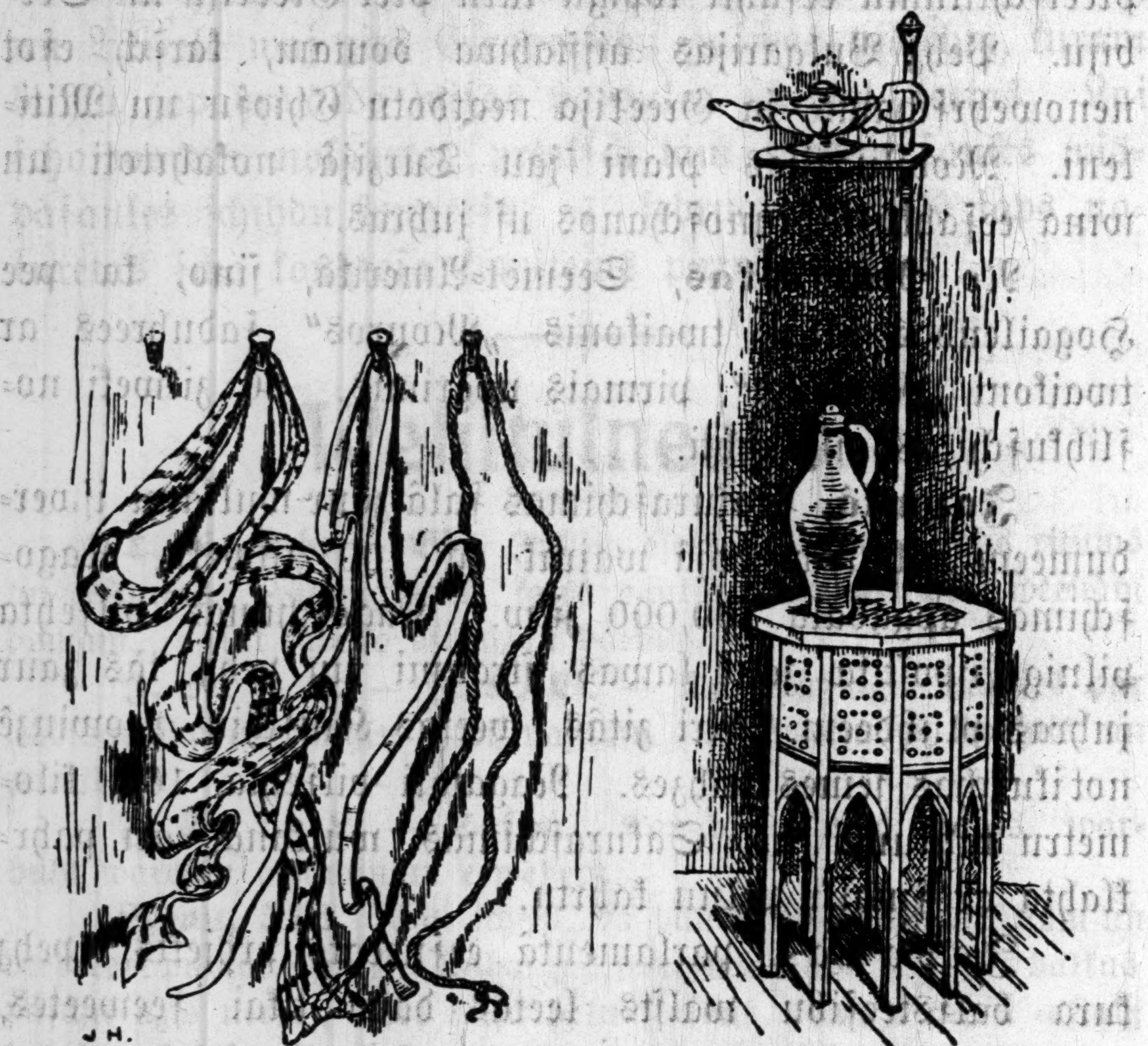


Sargs pee austrumneeku pils wahrteem.

III. **Gatawiba us Kristus atnahkschanu.** 39—41 p. Kad kungs atleek sawu pahrnahkschanu us pusnakti waj us rihta pusi, tad kalpeem ir pahrbaudijums, laut lampam isdsist un eemigt un nama usraugs top kahrdinats, ehst un dsert un darit pahrestibas kalpeem (45 p.) Daudsi eesahk tezet, bet tikai tee top kroneti, kas istur lihdf galam. Lihdsibâ par desmit jumprawam tas Kungs rahda, zik koschi buhs pilnigi sagatawojuschamees kristigeem pee Wina atnahkschanas un zik behdigi klahsees teem, kas nebuhs atgreeuschees no grehkeem, nebuhs tizejuschi us Jesu, nebuhs schkihstiti no grehkeem Jesus asinim un nebuhs peedsimuschi no jauna (Mt. 25:1—13) un gaismu (kristigu dsihwi) rahdijuschi pasaulei. Pirms atgreeschanàs

no grehkeem zilweks newehlas peedsihwot Kristus atnahkschanu. Ja tehws pirms promeeschanas usdewis sawam dehlam darbu, tad sehns newarēs tehwam istapt zaur to, ka skraida pa eelu waj stahw pee schoga un gaida tehwu pahrnahkam, bet zaur usziihtigu darba paweikschanu. Tā winsch buhs darijis godu tehwam un to warēs ar preeku sagaidit. Katram no mums ir usdewums, kas jaispilda lihds ta Kunga atnahkschanai. Ja to buhsim ispildijuschi, tad waresim Winu saskapt ar preeku. Waj esam wisu sagatawojuschi preeksch Wina kā wisaugstakā Weesa usnemschanas.

Ne ikreises ir tee gatawi, kas runā un lasa par Kristus atnahkschanu. Pateess tizigajs top salihdsinats ar kalpu, kas ir nomodā un gaida waj wisu nakti us mahjās neesoscho kungu, lai pee wina pahrnahkschanas to tulit waretu eelaist. Apjosti gurni pahr plato apgehrbu un spihdoschas swezes norahda us gatawibu tulit kalpot (35 p.)



Jostas Austrumsemēs. Eljes lampa waj sweze. Luk. 11: 33.

IV. **Sods par neustizibu** 45–48 p. Grehki weenmehr isaizina sodu. Sodi pee ta Kunga atnahkschanas nebuhs wiseem weenadi. Kas tihschus dara pret sawa Kunga gribu: peedseras, top rupjsch un netaisni isturas pret lihdszilwekeem, dabus leelaku sodu. Wezōs laikōs mehdsa leelus noseedsneekus waj tos, kurus par tahdeem tureja, ar sahgeem puschu sahget (2. Sam. 12:31; Ebr. 11:37). Neustizigeem dos algu ar leekuleem (Mt. 24:51). Kas sinaja sawa Kunga prahtu un to nedarija, dabūs daudf siteenus. Kas turpreti nesinadams ta Kunga prahtu, buhs darijis, ar ko winsch siteenus pelnijis, dabūs maf siteenus. No ikweena, kam daudf ir dots, daudf meklēs, un kam daudf ir ustizets, no ta wairak prasis. Tumschai Afrikai buhs soda deenā weeglak, nekā kristitu tauschu semem; Tirum un Sidanai weeglak, nekā Kapernaumai; nesinigam weeglak nekā isglihtotam. Paganeem weeglak nekā teem, kuri peeder pee kristigam draudsem un nedara Deewa prahtu.

V. **Alga par ustizibu** (37. 41–44 p.) Reisem isleekās nepateizigs darbs tam Kungam kalpot, tomehr tas atmaksajās jau scheit, mums dodams labu apsinu un atmaksasees bagatigi muhschibā (2. Kor. 4:17). Senlaiku kungi ustizigus kalpus eezehla par nama pahrwaldneekeem, kahdi bij Eleasars Abraama namā un Jaseps Pottiwara namā. Ustizibas zelsch wed pee goda. Kas ustizigs pee masa, top eezelts par leelu. Ihsa laika usupureschanās sneedf muhschigu mantojumu. Tas Kungs jau sche ustizigus garigus namturus weenumehr wairak swehti; teem apsolits wehl leelaks labums un leelaki usdewumi muhschibā. Tam Kungam kalpot ir preeks. „Mans juhgs laipnigs un Mana nasta ir weegla" (Mt. 11:30). Tas Kungs apsola schahdus kalpus wehl wairak godat. Winsch teem liks sehdet pee galda un apkahrt eedams sola teem kalpot (37. p.) Jahnis bij nomodā un redseja debesi us semi nolaischamees. Gani Betlemes laukōs bij nomodā un dsirdeja engeļu dseesmas.

Esi nomodā un isgahjis if klahtbuhtnes zeetuma dsihwo saules staru apgaismotā nahkotnē. Weenaldsiba, bailes no apsmeekla un pasaules godigums grib tewi eemidsinat. Modriba naw smuku wahrdu runaschana, bet pareisa wahrda ispildischana. Scho waresi, ja tu atradisees pastahwigā luhgschanas sakarā ar to Kungu. Luhgschana ir dwehseles elposchana (Luk. 22:46). Pirms pats tas Kungs nahk, tu wari tapt aissaukts zaur nahwes engeli. Tapehz esi nomodā.

Ilustrazijas. Kahds kara ahrsts Saweenotās walstīs sawā raportā protesteja pret alkohola pasneegschanu saldateem, tadehl ka teeschi waj aplinkus gandrihs wisi noseegumi ir sakarā ar alkohola leetoschanu. Kahdā Greeku pilsehtā bij statuja, saukta „laba isdewiba". Ta bij zilweka isskatā, us pirkstu galeem stahwedama, par sihmi, ka ta tik us ihsu brihdi ir tur. Pee kahjam bij spahrni, apsihmedami ahtrumu, ar kahdu ta aisees. Galwas preekschā bij gari mati, par sihmi, ka ta jasatwer, kad sateekas. Pakausi bij ihsi mati, par sihmi, ka ta wairs naw satwerama, tikko aisgahjusi garam. Isleeto laiku preeksch labdarīšanas.

Apskats.

Par Betanijas draudses mahzitaju, Rigā, Hospitaļu eelā 24, kā „Widf. Gub. Aw." sino, Wize-Gubernators apstiprinajis Hermani Jukumowu Redinu.

Ewangelijuma Nama atwehrschana.

Peterburgas laikraksts „День" (Deena) no 12. janwara raksta:

Preeksch kahda laika us pilsehtas preekschneeka pawehli tika aisslehgts Ewangelijuma Nams, 24. linijā, Wasilija salā; pee wina apluhkoschanas bij atrastas nesaskanas ar buhwju statuteem. Mahzitajs Fetlers pahrsuhdseja pilsehtas preekschneeka spreedumu eekschleetu ministrijas techniskā komitejā. Schi no jauna pahrluhkoja namu un atrada, ka eespehjams winu atwehrt ar neeewehrojameem pahrgrosijumeem pee buhwes. Pehz komitejas pasinojuma sanemschanas, mahzitajs Fetlers eesneedsa luhgumu dehl nama atwehrschanas; pilsehtas preekschneeks atsazijās dot atlauju preeksch nama atwehrschanas un komitejas lehmumu pahrsuhdseja eekschleetu ministrim. Suhdsiba tika nodota zaurluhkoschanai schai paschai komitejai, kura neatrada par wajadsigu grosit sawu agrako lehmumu.

Wakar, 11. janwarī, mahzitajs Fetlers sanehma atwehli wairak kā 3 mehneschus slehgtajā Ewangelijuma Namā eesahkt deewkalposchanas un noturet sapulzes.

Ewangelijuma Nama atwehrschana notiks schodeen, pulksten 6 wakarā.

Rigā eesahkuschi zihtigi strahdat dsihwās prezes jeb balto wehrdseņu tirgoni. Wiņi jaunām meitenem peesola labas weetas ahrsemēs un brihwu zeļu uf tureeni. Wiswairak teek mekletas meitenes 16—20 g. wezas, glihta isskata. Zeresim, ka agenti neisbehgs polizijai un pelnitam sodam.

Reihsti pusrubli, pehz laikrakstu sinam, islaisti ar 1899. gada skaitli un nupat atkal ar 1896. g. skaitli. Wiņi daudsi neatschkiras no ihstajeem, tikai pehz swara weeglaki un tumschaki pehz isskata.

Emburgas krona monopolā 1912. g. nodserts schnabja par 15,506 rbl., 1913. g. par 1000 masak. Zaur to top saprotama aisbildinaschanās ar naudas truhkumu, kad teek peedahwati laikraksti, grahmatas un ziti gaismas lihdsekli. Mihļa wehl tumsa muhsu tauteescheem!

Birsgales mahzitajs, prahwests Julijs Buschs nomiris sawā 72. dsihwibas gadā, gandrihs wisu muhschu nokalpojis Birsgalē, isņemot 2 gadus Meschotnē un 12 g. Neretā.

Uf Rigas-Orlas dselsszeļa saudejumi zaur sneegputeneem sneegsees pahri pusmiljonam rubļu. Uf Jelgawas un Tukuma saru linijam ween sneega atrakschana ismaksajusi 120.000 rbl., uf galwenās linijas lihds 105,000 rbl., bes tam nahk wehl klaht saudejumi zaur pretschu wilzeenu kustibas pahrtraukumeem.

Walsts dome isstrahdajuse projektu pret schuhpibu, tahdu, ka sabeedribai paschai buhtu eespehjams slehgt dsertuwes sawā widū, pat tahdas, kuras atrodas uf muischneeku semes. Grafs Witte sazijis, ka par monopola eewescharu schejeenes muischneekeem ismaksata sewischka atlihdsiba un ka neesot eemesla, Baltijas semneekeem leegt teesibu slehgt dsertuwes, kura teesiba ir zitu walsts apgabalu semneekeem. Zeram, ka agrak waj wehlak muhsu dahrgā tehwija un dsimtene taps brihwa no tautas lahsta — alkohola.

Tautskolotaji, kuri lihds 1. sept. 1913. g. nokalpojuschi 20 un wairak gadus, dabūs tekoschā mahzibas gadā algas paaugstinajumu. Tahdu tautskolotaju esot ap 18,500, t. i. 15 proz. no wisa tautskolotaju sastahwa. Algu paaugstinaschanai wajadsechot 4,500,000 rbl. Nahkamā mahzibas gadā algu paaugstinas teem, kas nokalpojuschi 15 gadus. Wiņu skaits esot ap 9000 un wajadsigais kredits buhschot 1,550,000 rbl.

Maskawas pilsehtai nesen atpakaļ mirušchais tirgotajs Tschulkows nowehlejis semes ihpaschumus par $1^{1}/_{2}$ miljonu rbl., kas dod 100,000 rbl. eenehmumu gadā.

Pjatigorskā, Kaukasijā, sprahdsis naftas dsinejs, zaur ko ispostita uhdenswada eestahde un monteers nogalinats.

Somija saudejusi profesoru, saeimas deputatu un saeimas presidentu Leo Mechelina personā, kursch daudsi puhlejees dsimtenes labā un tagad nomiris 75 g. wezumā.

Muhamedanu kongress tiks noturets Peterburgā dehļ jautajuma par muhamedanu skolu reformam. Tagadejās skolas lihdsinajas garigām mahzibas eestahdem un naw peemehrotas scholaiku prasibām. Kongresā tiks apspreesta jaunās skolas programa, pehz kuras muhamedanu skolas tiks pa daļai peelihdsinatas kreewu skolam.

—

Ahrsemes.

Kopenhagenā seeweetem dotas weenlihdsigas teesibas ar wihreescheem pee eestahschanās walsts deenestā.

Balkanos, leekas, atkal kautkas naw kahrtibā. Tā ween isskatas, itka jauns Balkanu karsch buhtu preeksch durwim. Turzija gribot Bulgarijai taisit preekschlikumu eesahkt kopigu karu pret Greekiju un Serbiju. Pehz Bulgarijas aisstahwa domam, karsch esot nenowehrschams, ja Greekija neatdotu Chiosu un Mitileni. Mobilisazijas plani jau Turzijā nokahrtoti un wiņa eesahkusi brunoschanos uf juhras.

No **Norfolkas**, Seemeļ-Amerikā, siņo, ka pee Hogailendas salas twaikonis „Monroe" saduhrees ar twaikoni „Nantuket", pirmais nogrimis. 50 zilweki noslihkuschi, 85 isglahbti.

Japanā, Sakuraschimas salā zaur wulkanu isverdumeem gahjuschi bojā wairak kā 100 zilweku, Kagoschimas apgabalā 100,000 zilw. Kagoschimas pilsehta pilnigi ispostita zaur lawas straumi un pehz tās zaur juhras pluhdeem. Ari zitās weetās Kiuschiu prowinzē notikuschas semes trihzes. Nagasaki pilsehta, 160 kilometru tahlumā no Sakuraschimas wulkana, ari pahrklahta ar smalku pelnu kahrtu.

Japanas parlamentā eesneegts projekts, pehz kura balssteesibu walsts leetās dabū tikai seeweetes, kurām behrns.

Meksikā dumpineeki saduhruschees ar waldibas karaspehku, pee kam pehdejais pasaudejis 400 saldatus. Dumpineeki saguhstitos noschahwuschi pehz kaujas. Paschi wiņi saudejuschi 7 kritušchus un 70 eewainotus.

Bachijas walstī, Deenwidus-Amerikā, pluhdi nodarijuschi ļoti leelu postu. 2000 zilweki dabujuschi pluhdōs galu.

Romā nahkoschu pawasari notiks starptautiski seeweeschu kongresi. Pirmais kongress teek sasaukts no internazionalās seeweeschu padomes sem Irijas wizekehnina seewas, Ledijas Eberdinas wadibas. Tiks spreests par seeweeschu dalibu pee publiskas weselibas sargaschanas, behrnu audsinaschanas, meera ideju propagandas, wehleschanas teesibu eeguhschanas, zihņas pret balto wehrdseņu tirdsneezibas u. t. t.

Otrs kongress, kursch tuhlin sekos pirmajam, top sasaukts no Italijas nazionalās seeweeschu padomes, kuras preekschneeze ir grafeene Spaleti Rasponi.

Ķinā Tschetschuanas prowinzē pag. gadā ispilditi 24,000 nahwes sodu, leelakā daļa pee laupitajeem un slepkawam.

Deenwidu-Afrikâ nemeeri turpinas. Oranja lihdsinas kara nometnei. Dselsszeļu linijas teek ruhpigi apsargatas. Mehginajums Kimberlejâ usspridsinat dselsszeļa tiltu, naw isdewees. Pret teroristeem isdoschot bahrgus noteikumus, wainigos drihkstès atklahti noschaut.

Bawarijas karalis Ludwigs III. 28. janwarî kahdai slimu kustonu patwehrsmju apgahdatajai dahmu deputazijai dewis padomu: „Isleetojat labak sawu naudu preeksch nabagu, slimu un strahdat nespehjigu zilweku apkopschanas, nekà preeksch suneem un kakeem. Zaur palihdseschanu pirmajeem, buhsat darijuschas labdaribas darbu; turpreti slimi kustoni ir janokauj".

Schihdu parlamentu gribot nodibinat waj nu Brisele waj zitâ Eiropeeschu galwas pilsehtâ, kuram buhtu japahrwalda wisas pasaules schihdu leetas. Lai scho waretu nokahrtot, preeksch tam taps eesaukts wispasaules schihdu kongress. 1. februarî Briselê taps noturetas scha kongresa komitejas pirmàs sehdes.

Wehstulneeks.

T. G. Sch. — W. Juhsu dsejâs pa daļai labs ritums un atskanas. Jawingrinàs katrâ pantinâ turetees pee weenam domam. Lasat labako dsejneeku darbus.

J. R. — L. — J. K. B. — T. Sirsnigu paldees par lihdsdarbibu un mihļu sweizinajumu. Tas Kungs swehtis un palihdsès.

F. St. un L. — Sasm. Kad tas Kungs wadìs, warbuht waresim aizinajumu eewehrot.

Abon. 510. Loti schehl, ka daudsi no Juhsu pasinam un beedreem puhlas usmeklet skabargas swehtu ļauschu azîs, bet balkus paschu azîs neredf. Tee taisa peļu slasdus, kamehr lapsu atstahj baloschu kuhtî. Tee behg no ehnas, kamehr tschuhsku mitina.

Ab. 1084. Daschadiba istaisa pasauli. Ja tàs nebuhtu, nebuhtu us preekschu eeschanas. Weens laikraksts newaretu buht tik wispusigs, ka ispilditu katra tauteescha wehleschanos. Darbu dalot padara katru dalu labak un ahtrak un to drihsak war tuwinat pilnibai. Tà ir ari isdewiba, jauneem lihdsstrahdneekeem attihstitees. Tikai garigeem laikraksteem wajadsetu wisas bultas mehrket us kopigo eenaidneeku, bet newis us zihnas beedri.

Ab. 1812. Ari es domaju, ka ir daudf ehrtaki Persijâ kolonisetees, nekà Brasilijâ, tomehr neweenam negribu eeteikt turpu dotees, pirms weeta un apstahkli skaidri issinati. Garigà darba wisur wairak nekà strahdneeku.

H. Redins.

Iskwihtejumi.

Paganu misionei: W. Sirneeks, Wentspilî, 2.—; L. T., Leepajâ, 2.—; E. Rosenstrauch 2.—; M. Lapneek 1.—; Jul. Ikner 3.—; Uschawas bapt. draudse (zaur A. Sirneeku) 19.55; Uschawas bapt. jaun. (zaur A. Sirn.) 10.—; A. u. E. Erdberg, Dundagâ, 5.—; J. Zinis (Kinas m.) 25.—. **Derigu rakstu isplatischanai:** K. Balzer (3 deenu algu) 3.—; m. Jakobson —.45; E. Rosenstrauch 2.—; A. Grihwin —.20; Em. Zehberg, Dundagâ, —.30. **„Krist. W." issuhtischanai zeetumneekeem:** m. Littchen 2.—; Bostonas latw. mahsu beedr. (zaur L. Kadeg) 38.18; Uschawas bapt. jaun. beedr. (zaur A. Sirneeku) 2.—. **„Kr. Wehstn." isplatischanai:** O. Sprenk 2.—; A. Erdbergs, Dundagâ, 2.—. **„Kr. Wehstn." padalsta fondam:** E. Eglit, Leepajâ, 3.—; K. Osolin 1.—; Teesness kdse 1.—. **Garigo skolu audsekneem:** (Rob. Fetlerim) A. Grihwin 1.—. **Eekschsemes misionei:** Labwehlis, Grobinâ, 10.—; Jaun-Jelg. prez. m. beedr 5.—. **Golg. Nama paradu dsehsch.:** Jaun-Jelg. prez. mahsu beedr. 5.—; K Kalei 3.—.

Sludinajumi.

Deewa fwehtibu

Emilijai Neubuck

un

Peterim Buschmanim

kà faderinateem

wehlè

Bostonâ. H. Redins.

Muhfu mihlotam gaiditam fludinatajam

Peterim Buschmanim

un wina lihgawai

Emilijai Neubuck

dedfibu un Sw. Gara fpehku ftrahdajot preekfch Kristus

wehlè:

Leepajas Pawila draudfes koris.

Ko ftrahdafi preekfch Kristus?

Nupat no drukas ifnahkufchi fekofchi **traktati:** 1) Wezàs akas, no Juhrmalneeka, 2) Waj es efmu kristigajs? 3) Waj mantu kraht grehks? 4) Wihnuschneeka farakstischanâs ar welnu. Uguns! glahbjatees! 5) Daschi peerahdijumi par Kristus augfchamzelfchanos no miroņeem no Dr. R. A. Torreja.

125 traktati (jaukti) 40 kap., pa pastu peefuhtot 52 kap., 500 traktati 1 r. 50 kap., 2500 traktati 6 rbl. Naudu war eefuhtit ari pastmarkâs. Parauga eksemplarus uf peeprafijuma ifsuhtam par welti. Dabujami Leepajâ, Fr. Sibeefcha grahmatu weikalâ, Peldu un Petera eelu stuhrî, kà ari „Krist. Wehstn.“ ekspedizijâ.

„Weenibas Wehstnefis“,

6. gada gahjums.

Kristigs nedeļas laikraksts ar peelikumu

Behrnu Draugs.

K. Pauzifcha un Ko. grahmatu weikalâ — Limbafchos (гор. Лемзаль, Лифл. губ.).

Abonefchanas makfa

1914. g. ar peelikumu „Behrnu Draugs“ pa pastu peefuhtot:

par gadu 2 rbl. — kap.	par 3 mehnescheem 55 kap.
„ 9 mehn. 1 „ 50 „	„ 1 „ 20 „
„ 6 „ 1 „ — „	numurs makfà 5 „

Uf ahrfemem par gadu 2 rbl. 80 kap.

„Behrnu Draugs“ ar peefuhtifchanu par gadu, 10 eks. uf weenu adrefi ņemot 30 kap. eks.; numurs 3 kap.

Sludinajumi makfà par fihku weenflejas rakstu rindiņu jeb tàs weetu — 5 kap.

Redaktors-ifdewejs: K. Pauzits.

Slihta dahwana

uf dfimfchanas-, wahrda un kahsu deenam, kà ari eefwehtifchanas-, kristifchanas u. z. gadijumôs ir

W. Fetlera I rakstu krahjums.

Skaistâ fehjumâ tas makfà **85** kap., brofcheta **60** kap., pa pastu peefuhtot **95** kap. un **68** k.

Deewa wahrda mihlotajeem pafiņojam, ka wehl dabujams

„Kristiga Wehstn.“ 1913. gada gahjums

labi eefeets, bef premijas, par **1.50** k., pa pastu peefuhtot **1.76** k.

Dabujams „Kr. Wehstnefcha“ ekspedizijâ.

Latweefchu alianzes — „Kristigàs Saweenibas“ — laikraksts

„Sarga Balss“.

Ifnahk 2 reif mehnefî.

1914. gadâ uffahks fawu 3. gada gahjumu.

„Sarga Balss“ stahw uf noteikta kristiguma pamata, un nefs plafchas un wispufigas fiņas par garigo kustibu eekfch- un ahrfemês.

„Sarga Balss“ ifeet zihņâ pret netizibu, Deewleedfibu un liberalo mahzitaju jauno mahzibu; ta fludina Kristu, kà pateefi no miroņeem ufmodinato un debefîs ufbraukufcho Deewa Dehlu.

Sarga Balss“ nahkofchâ, 1914. gadâ pafneegs starp zitu ari fchahdus eewehrojamus apzerejumus: **„Kas ir tiziba?“ „Waj mehs efam nemirstigi?“ „Waj Jefus ir augfchamzehlees no miroņeem?“ „Kà radàs muhfu ewangeliji?“** par **fabatisteem un fabatu** u. z Bef tam turpinafim 1913. g. eefahktàs, interefantàs fiņas par pirmo tizigo wajafchanu: **„Jf mozeklu aktim.“**

Nodaļâ: **„Jf muhfu jaunibas dahrfa“** pafneedfam fiņas, par jauneefchu pulziņu garigo kustibu un zenteeneem. Tur ari top stahditi zentigàs jaunibas literarifkee stahdi.

Nodaļâ: **„Laika fpogulis“** rahdifim faweem lafitajeem eewehrojamakàs laika parahdibas un notikumus tà basnizas, kà ari walsts dfihwê.

„Sarga Balss“ makfà ar peefuhtifchanu par gadu 125 k., par pusgadu 70 k.

Bef peefuhtifchanas par gadu 1 rub., par pusgadu 60 k.

Adrefe: **Rigâ, „Sarga Balss“** kantorim, Bruņineeku (Рыцарская) eelâ Nr. 27.

Redaktors-ifdewejs: **Ed. Kaimiņsch.**

Mana adrefe tagad:

Bruņineeku eelâ Nr. 18, Leepajâ.

A. Leepiņsch.

Nr. 2. Saturs.

Redaktors-ifdewejs: W. Fetlers. — Rigâ, Hofpitala eelâ Nr. 24.

Drukajis P. Gailis Rigâ, Jahna eelâ Nr. 8. (eepretim Jahna basnizai).